Helyi
Esélyegyenlőségi
Program

Gyarmat Község Önkormányzata

2026-2031

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) 3
Bevezetés 3
A település bemutatása 3
Értékeink, küldetésünk 9
Célok 10
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE) 12
1. Jogszabályi háttér bemutatása 12
2. Stratégiai környezet bemutatása 12
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége 17
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység 36
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége 52
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége 60
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége 68
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és non-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása 74
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága 75
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) 77
1. A HEP IT részletei 77
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése 77
Jövőképünk 80
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) 81
3. Megvalósítás 87
3.1 A megvalósítás előkészítése 87
3.2 A megvalósítás folyamata 87
3.3 Monitoring és visszacsatolás 90
3.4 Nyilvánosság 90
3.6 Érvényesülés, módosítás 91
4. Elfogadás módja és dátuma ..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához" c. dokumentum szerint átdolgozva**, Gyarmat Községi Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait[1], valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.
Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Gyarmat Győr-Moson-Sopron megye délkeleti részén, a Győrt Pápával összekötő 83-as számú főútvonal és a Győr-Szombathely közti vasútvonal mentén helyezkedik el. Győrtől körülbelül 30 km-re délre, Pápától 15 km-re északra található.
Természet földrajzilag a Marcal-medence és a Sokoróaljai-dombvidék találkozásánál fekszik. A település felszíne enyhén dombos, nyugatról keletre fokozatosan emelkedik 120 m-es magasságról 162 m-re. Közlekedés földrajzi fekvése is kedvező: naponta 25-30 autóbusz megy Győrbe Gyarmatról, s a személyvonatok is megállnak a Gecse községgel közös állomáson.
A falut először 1153-ban említették írott források praedium gormat, majd 1147-ben gormoth (Gormot) alakban. Érdemes azonban megemlíteni, hogy a falu északi határában haladt el a a Győrt Mursellával összekötő római út. Ezt bizonyítják az út mentén talált üveglécek és római pénzérmék. A települést a későbbi időkben Giormothnak, Garmatnak és Garmatinak is említették.

A település birtokosai 1380 körül a Kiczen vagy Keczen család tagjai voltak. Kiczen Jakab fiúörökös nélkül elhalván, Borbála unokáját monoszloui Chupor László vette nőül. Nagy Lajos király ez utóbbit nemcsak Gyarmath birtokában erősítette meg, hanem 1380-ban kelt oklevelében Gyarmatra heti vásári és bírósági jogot is adott. Chupor László Gyarmathot rövid ideig bírhatta, mert 1399-ben már a Kanizsayak kezén találják. Kanizsay János esztergomi érsek és főispán, valamint testvérei: Miklós tárnokmester és István a királyi ajtónállók mestere Gyarmathot Karaczföld, másképp Szent Miklós nevű Zala megyei birtokért a csornai prépostsággal elcserélték, mely cserét Zsigmond király megerősítette. 1414-ben Kanizsay Lőrinc e cserét megtámadta és a

[1] Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településfejlesztési koncepció, HÉSZ

jószágokat visszafoglalta, de a cserét kötött családtagok (János, Miklós és István) a premontrei prépostságot Gyarmath, Baráth és Mege birtokába ismét visszahelyezték.
A helység pecsétje 1511-ből való. A megyei faluk pecsétjei közül a legrégibb. Balkörében: csoroszlya, ekevas, búzakalászok; körirata: "Garmati falv. peceti.1511."
A XV. és XVII. századokban mindazon csapásokat átszenvedte, melyek Győrt és vidékét sújtották.
Török földesura Hussein bég volt, akinek zsarolásai miatt lakói elszöktek, pedig 1619-ben még 7 kapu után adózó - tehát tehetős falu volt. Ez időben lakói ágostai vallást követtek, s predicátorral bírtak. A XVII. században még hajdúk is éltek a településen. Később a lakók visszatelepültek és szorgalmas munkával újra a legvagyonosabb községek közé küzdötték fel magukat.
A török uralom alóli felszabadulás után a község etnikai összetétele jelentősen megváltozott: előbb 1695-ben, majd 1720-ban német telepesek érkeztek a faluba.
Az 1695-ös betelepítés nyomait az 1698-as CANONICA VISITATIO is őrzi. Ebből megtudhatjuk, hogy az új telepesek katolikus vallásúak voltak, s zömében Ausztriából érkeztek. Ők kellő ellensúlyt képeztek az ott jelenlévő evangélikus magyarsággal szemben.
A Rákóczi szabadságharc ismét súlyos csapást jelentett a község számára. Heister császári generális ugyanis 1705-ben útban Pápa felé felégette a "rebellis" községet, s magyar lakóit felkoncoltatta. A falu lélekszáma annyira megcsappant, hogy a csornai prépostságnak ismét telepeseket kellett hívnia a Habsburg-birodalom sűrűbben lakott tartományaiból. Ekkor 1720-ban Rajna-Pfalz tartományból érkeztek katolikus németek. Ez utóbbi telepítést különben az 1748-as összeírás is igazolja.
A premontrei rend 1782-es eltörlése után a település kamarai kézbe került, de 1802-ben Szent Norbert rendjének visszaállítása után a jószág ismét a csornai prépostság tulajdonába került.
Az 1870-es években a sokoróaljai járásban nagyközségi rangot kap Gyarmat. 1906-ban a falu lakossága között felparcellázták a prépostság négyezer holdas birtokát. Ennek ellenére a lakosság megélhetési gondok elől tömegesen vándorolt ki Amerikába. Előbb a századforduló körül, majd az 1920-30 között időben összesen 380 ember hagyta el a települést.
Az első világháború alatt a lakosság nagy része a 31. honvéd gyalogezrednél teljesített szolgálatot, de voltak katonák a 19. közös gyalogezredben is. Az első világháborúban a község 3952 holdas határának az 59 százalékát a középparasztok birtokolták. 1930-ban például 168 középparaszt és 50 földnélküli napszámos élt a faluban.
A község a második világháborút csak 1944 március 19.-e után érzékelte, ekkor német páncélos osztag szállta meg a falut. Az orosz csapatok 1945. március 26-án érték el a települést.
Ezután a községben is megalakult a Független Kisgazdapárt, a Nemzeti Parasztpárt, a Szabaddemokrata Párt és a Magyar Kommunista Párt. Földet itt nem osztottak, mivel a község határában feloszthető földterület nem volt. A polgári szavazók 1947-re már kiábrándultak a Kisgazdapártból, s inkább a Demokrata Néppártra szavaztak. A Kommunista Párt hatalomátvétele után a falu életében jelentős változások következtek be. Az eddig Győr megyéhez tartozó települést 1954-ben Veszprém megyéhez csatolták, s csak 1992-ben kerül vissza Győr-Moson-Sopron megyébe.
Az 1950-es évek elején megalakult a Zója Tsz, amely 1956-ban feloszlott. Utódja a Kossuth MgTSz 1959-től, amely az 1970-es években egyesült a vaszari Hunyadi Tsz-szel.
A településen 1956-ban kigyullad a villany, 1969-ben megépül a vezetékes vízhálózat. 1996-tól üzemel a vezeték nélküli (RLL rendszerű) a telefonhálózat, mely pár év múlva vezetékes hálózatra cserélődött; 1998-tól pedig a vezetékes gázhálózat. A szennyvízcsatornázás 2009-ben megvalósult a településen.
A településen jelenleg közel 1430 fő lakik. Intézményeink 1 óvoda (65 fős), 1 iskola (178 fős), megfelelő körülmények között működnek. Saját háziorvosi, fogorvosi, védőnői szolgálat biztosítja az egészségügyi ellátást. Az aktív keresők bejárnak Győr, Pápa és Tét üzemeibe, illetve a mezőgazdaságból élnek.
A falu műemlékekben is gazdag.

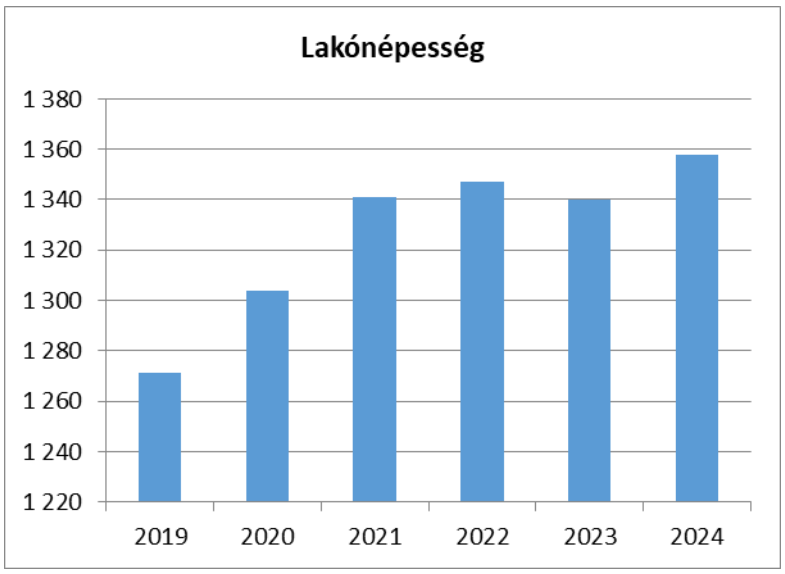
Az Újhegyen található pincesora a XVIII. és XIX. században épült. Ezt bizonyítják a még megőrzött 1700-as és 1800-as években készült bálványos prések, melyek ellensúllyal, facsavarral készültek.
1787-ben épült a község nyugati szélén a Kálvária, amely nagyon romos állapotú volt 2014-ig, pályázati forrásból történt teljes felújítását követően újra régi szépségében díszeleg, kedvelt közösségi tér, kiváló helyszín családi rendezvényekhez (keresztelő, esküvő stb).
A jelenlegi templom 1800-as évek elején épült késő barokk stílusban. Pár éve teljes felújítás befejezése után jó állapotban tekinthető meg. Állítólag a helyén egy ősrégi Szent István korában épített templom állt. A katolikus vallásúak a lakosság több, mint 95 %-át teszik ki jelenleg.
Említést érdemel még a tájház, mely a múlt század parasztházának és berendezésének emlékét őrzi.
1995-ben megalakul 14 település részvételével - köztük Gyarmat is - a Sokoróaljai Térségfejlesztési Társulás, melynek Tét a központja. Ez mára több településsel bővült.
1998-ban történik meg a községi címer és zászlószentelés.
2000. május 27-én a szlovák Pozsonyeperjessel testvérkapcsolat felvételére kerül sor.
A magyar kormány által adományozott " Millenniumi Emlékzászlót " 2001 június 15-én vette át a falu.
A település a XII. században jött létre a fennmaradt írásos emlékek tanú bizonysága szerin. Az 1870-es évektől a sokoróaljai járás nagyközsége volt. 1873-ban hatalmas tűzvész pusztított a faluban. Gyarmat , 1954-1992-ig Veszprém megyéhez tartozott.
2013. január elsejétől Téti Járáshoz tartozik. Járás illetékességi területe: Árpás, Csikvánd, Felpéc, Gyarmat, Gyömöre, Győrszemere, Kisbabot, Mérges, Mórichida, Rábacsécsény, Rábaszentmihály, Rábaszentmiklós, Szerecseny, Tét.
A település 2013. óta a Gyarmati Közös Önkormányzati Hivatal székhelytelepülése, hozzá tartozik Csikvánd, Felpéc.

Népesség alakulása Gyarmaton
Gyarmat állandó lakónépesssége 2024. évben 1358 állandó fő. A vizsgálat időszakban egyértelmű növekedés látható, melynek egyik oka lehet a viszonylag új 83-as gyorsforgalmi út Győr-Pápa között, mely jelentősen megkönnyíti a nagyváros megközelíthetőségét. A település előnye a szép természeti fekvése, nyugodt, vidéki környezete és az, hogy mind Győrhöz, mind Pápához közel fekszik.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 001)	Változás
2019	1 271	bázis év
2020	1 304	102,60%
2021	1 341	102,84%
2022	1 347	100,45%
2023	1 340	99,48%
2024	1 358	101,34%

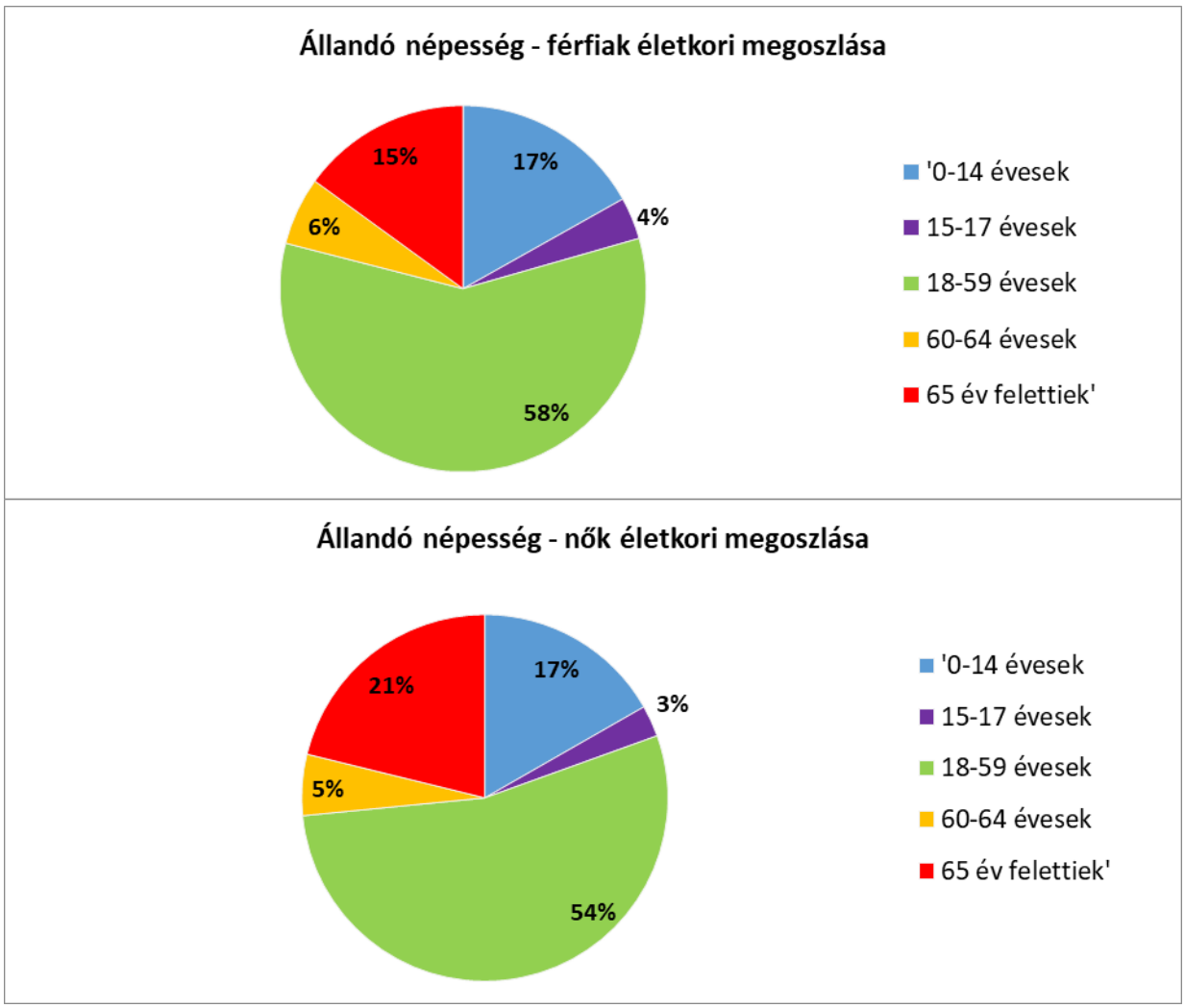
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A 2. számú a 2019. – A TEIR adatai alapján a kötelező táblázatot 2022-es adataival kitöltve - évi táblázat, az állandó népesség adatait korosztályos és nemenként megosztásban mutatja. A táblázatokból és a kördiagramokból kiderül, hogy az aktív korosztályban viszonylag azonos mértékű a nők és férfiak aránya, azonban 65 év felett már a nők vannak többségben.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2022)					
Korcsoport	**Fő**			**Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)**	
	Férfiak	**Nők**	**Összesen** (TS 003)	**Férfiak** (TS 005)	**Nők** (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	700	723	1423	49,19%	50,81%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			53	3,72%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	118	121	239	8,29%	8,50%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	26	20	46	1,83%	1,41%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	409	390	799	28,74%	27,41%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	42	39	81	2,95%	2,74%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	105	153	258	7,38%	10,75%

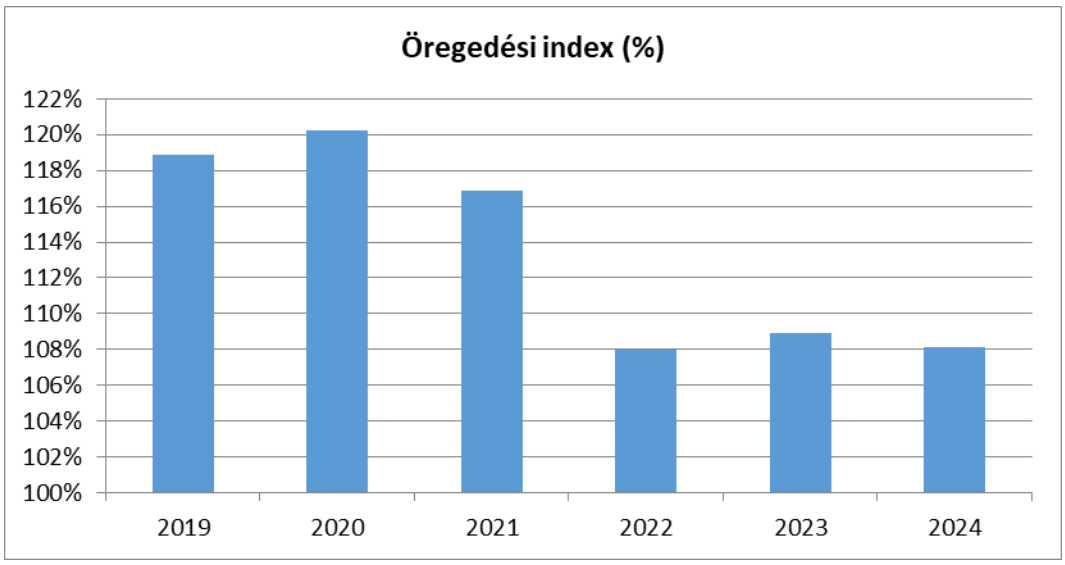
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A korábbi évek mutatóihoz viszonyítva az öregedési index jóval kedvezőbb, mivel a 65 év felettiek aránya a 0-14 éves korúakhoz képest nem nőtt. Ez azt is jelenti, hogy a 0-14 éves korúak száma emelkedett a térségben, mely a gyermekvállalás arányának növekedésének, illetve a növekvő betelepülésnek is köszönhető.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	**65 év feletti állandó lakosok száma (fő)** (TS 026 és TS 028 összesen)	**0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)** (TS 010 és TS 012 összesen)	**Öregedési index %** (TS 030)
2019	252	212	118,87%
2020	267	222	120,27%
2021	263	225	116,89%
2022	258	239	107,95%
2023	256	235	108,94%
2024	253	234	108,12%

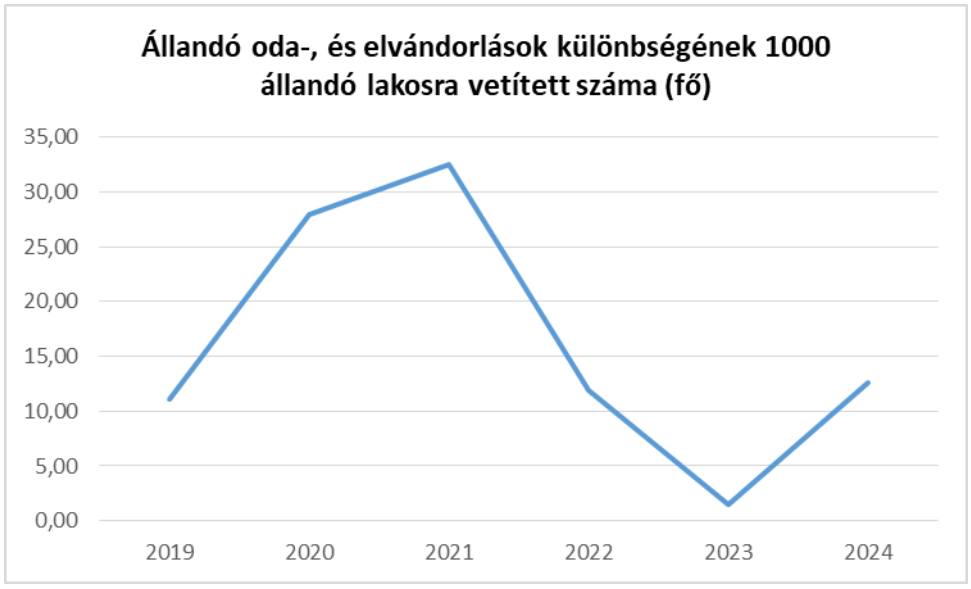
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Gyarmat keresett hely a fiatalok letelepedése szempontjából. Köszönhető földrajzi fekvésének, infrastruktúrájának, oktatásának és közösségi közlekedésének.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	**Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő)** (TS 031)
2019	11,09
2020	27,96
2021	32,51
2022	11,90
2023	1,49
2024	12,60

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A 2024-es évben az élve születések száma meghaladta a halálozások számát. Gyarmat község kiemelt figyelmet fordít az új lakóira. Alanyi jogon járó anyasági támogatásban részesíti a szülő asszonyokat, a gyermekek beiskolázást szeptemberben egyszeri alkalommal támogatja, a

felsőfokú tanulmányokat BURSA ösztöndíjjal támogatja minden évben. Igényes védőnői szoba, nagy szakértelemmel rendelkező védőnő segíti a kismamát az első hónapokban.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	**Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő)** (TS 032)
2019	0,79
2020	-7,77
2021	-7,56
2022	-4,46
2023	-7,44
2024	1,48

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Értékeink, küldetésünk

Gyarmat település földrajzi adottsága lehetőséget ad a fejlődésre, mindezt ki kell kihasználni a településvezetőknek, az őket segítő szakembereknek és civil szerveteknek, valamint a település közalkalmazottainak, intézményének és a lakosságnak. A lakosság is aktív részese kell, hogy legyen a település fejlődésének.

A település fejlődésének mottója:

"Értékünk Gyarmaton a múltunk, hagyományaink, a jelenünk és a jövőnk"

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Gyarmat település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:
az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
a diszkriminációmentességet,
szegregációmentességet,
a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.
E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.
További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.
További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.
Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy

megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti."
A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról" szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai" fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához" alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

- Gyarmat Község Önkormányzata Képviselő-testületének 5/2023. (VIII. 1.) önkormányzati rendelete a szociális ellátásokról

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapdokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)
Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)
„Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)
„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban" (2021-2030)
Idősügyi Nemzeti Stratégia (II. ütemterv 2023-2034)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030**, **Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Meg kell említeni azokat a dokumentumokat, koncepciókat, melyek konkrét terveket is meghatároznak saját területre vonatkoztatva. A már meglévő, illetve tervezett stratégiákkal összhangban kerül megalkotásra a HEP is.

Ezek a teljesség igénye nélkül és aktualizálás alatt:
- Téti Kistérség Sokoróaljai Önkormányzatainak Többcélú Társulásának Szolgáltatás Szervezési Koncepciója
- költségvetési koncepció,
- gazdasági program,
- településfejlesztési stratégia,
- településrendezési terv

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

1996-ra nyúlik vissza kistérségünkben az önkormányzatok közötti együttműködés, amikor is 10 önkormányzat döntött a települési határokon átnyúló térség- és településfejlesztés, a közös érdekképviselet és érdekérvényesítés mellett. A Sokoróaljai Önkormányzatok Térségfejlesztési Társulása (SÖTT) területfejlesztési társulássá alakult át és 2005-re már 15 tagot számlált.
A kistérségi együttműködésben igazi változást a kistérségek megállapításáról, lehatárolásáról és megváltoztatásának rendjéről szóló 244/2003. (XII.18.) Kormányrendelet hozott, amely alapján 2004. január 1-től Téti székhellyel, 19 önkormányzat közigazgatási területével meghatározta a Téti statisztikai kistérséget.

Megjelent a többcélú kistérségi társulások létrehozását ösztönző pályázati felhívás, amelyre olyan társulások jelentkezhettek, amelyeknek települései lefedték a statisztikai kistérséget és legalább a területfejlesztési feladat közös ellátását vállalták. Mivel a SÖTT átalakítása nem volt lehetséges, ezért olyan döntés született, hogy a 19 önkormányzat létrehoz egy területfejlesztési társulást, amely a Téti Kistérség Sokoróaljai Önkormányzatainak Területfejlesztési Társulása nevet kapta.
Ez a társulás a szakzsargon szerint u.n. „egycélú többcélú" társulás volt, mivel a települések közszolgáltatások közös ellátását még nem vállalták.

Az önkormányzati közszolgáltatások közös ellátásának előkészítése már 2004. második félévében megkezdődött, aminek eredményeként először elkészült a kistérség közoktatási koncepciója.

Megjelent a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásáról szóló 2004. évi CVII. törvény, amely az önkormányzati közszolgáltatások színvonalának kiegyenlített emelése érdekében a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásainak intézményesítését és a kistérségek összehangolt fejlesztésének előmozdítását tűzte ki célul. A többcélú kistérségi társulások megalakulásának 2005. évi ösztönzéséről és modellkísérletek támogatásáról szóló 36/2005. (III. 1.) Kormányrendelet ismét lehetővé tette és egyben ösztönözte kistérségünk többcélú társulásának létrehozását. A hosszas előkészítő munka, a sok-sok térségi és települési egyeztetés, a vélemények kifejtése és ütköztetése, a lehetőségek és a hátrányok számbavétele eredményeként a Téti kistérségben 2005. május 10.-én a kistérség önkormányzatai megalapították a Téti Kistérség Sokoróaljai Önkormányzatainak Többcélú Társulását. A Téti kistérség - a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásáról szóló 2004. évi CVII. törvény (továbbiakban: Ttv) mellékletében meghatározott - települési önkormányzatai a Ttv 1. § (1) bekezdése alapján, e megállapodás keretében történő együttműködéssel a kistérségi fejlesztési elképzeléseik összehangolása, a kistérségi területfejlesztési feladataik minél hatékonyabb és optimálisabb ellátása, továbbá az önkormányzati közszolgáltatások színvonalának kiegyenlített emelése érdekében társulási megállapodást kötöttek.

Az alapítás időpontja területfejlesztési feladatok ellátására: 2004. július 28.
A többcélú kistérségi társulássá alakulás időpontja: 2005. május 10.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban Mötv.) rendelkezései, valamint a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 74. § alapján a társulás 2013. január 1. napjától közoktatási feladatokat nem láthat el. A Mötv. 146. § (1) bekezdése értelmében a törvény hatálybalépése előtt kötött önkormányzati társulási megállapodásokat a képviselő-testületek felülvizsgálják és a törvény rendelkezéseinek megfelelően módosítják e törvény hatálybalépését követő hat hónapon belül. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 74. § (1) bekezdése szerint az állam gondoskodik – az óvodai nevelés, a nemzetiséghez tartozók óvodai nevelése, a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése kivételével – a köznevelési alapfeladatok ellátásáról. A Mötv. rendelkezéseinek megfelelően a meglévő intézményi társulási megállapodásokat is felül kellett vizsgálni 2013. június 30-áig. Mindez megtörtént és a Gyarmati Aranydió Óvoda esetében Megállapodást felváltotta az önkormányzatok közötti feladatellátási szerződés. A Kistérségi Társulás változatlan formában fennmaradt, időnként aktualizálni kellett az Alapító Okiraton a bővülő létszámok és feladatok miatt.

1. Társulás neve, székhelye:
Téti Kistérség Sokoróaljai Önkormányzatainak Többcélú Társulása
Székhelye: 9100 Tét, Fő utca 88.
Működési területe: a társult önkormányzatok közigazgatási területe.

A társulás a következő feladatokat látja el:

Területfejlesztéssel összefüggő feladatok tekintetében a társulás a kistérség területén a kistérség társadalmi, gazdasági és környezeti fejlesztése érdekében az ország és a megye fejlesztési terveivel összhangban összehangolja a helyi önkormányzatok, azok területfejlesztési társulásai és a kistérség területén működő gazdasági szervezetek fejlesztési elképzeléseit.
Ennek keretében feladata:
a) a kistérség társadalmi, gazdasági és környezeti helyzetének, adottságainak vizsgálata,
b) a kistérség területfejlesztési koncepciójának, illetve ennek figyelembevételével készített területfejlesztési programjának kidolgozása, elfogadása és a megvalósítás ellenőrzése,
c) a területfejlesztési programok megvalósítása érdekében pénzügyi terv készítése,

d) a kistérségi területfejlesztési program figyelembe vételével előzetes véleménynyilvánítás a meghirdetett központi, regionális és megyei pályázatokra az illetékességi területéről benyújtott támogatási kérelmekkel kapcsolatban, feltéve, ha ez a jogkör a pályázati felhívásban is szerepel,
e) a megyei, illetve regionális fejlesztési koncepciókról, programokról vélemény nyilvánítása, különösen azoknak a kistérség területét érintő intézkedéseit illetően,
f) a kistérségben kialakult társadalmi, gazdasági és foglalkoztatási válsághelyzetek kezelésében való közreműködés,
g) források gyűjtése a társulás működtetéséhez és a fejlesztési programok megvalósításához,
h) a kistérség képviselete területfejlesztési ügyekben,
i) a kistérségben működő társulások és más – a területfejlesztésben érdekelt – szervezetek együttműködésének koordinálása, együttműködés az állami és civil szervezetekkel,
j) pályázatok benyújtása a kistérség fejlesztéséhez kapcsolódó források igényléséhez,
k) együttműködés a helyi önkormányzatokkal, az önkormányzatok területfejlesztési társulásaival, a kistérségben működő állami szervekkel, az érdekelt társadalmi és szakmai szervezetekkel, a gazdasági szervezetekkel,

A gyermekjóléti alapellátási feladat keretén belül a Társulás a gyermekjóléti szolgáltatás integrált formában történő ellátását vállalja.

A Társulás a feladat ellátásáról intézményfenntartóként, a Téti Kistérség Sokoróaljai Önkormányzatainak Gyermekjóléti és Szociális Intézménye útján - a 1. számú mellékletben megjelölt önkormányzatokra vonatkozóan - gondoskodik.

A szociális alapellátási feladat keretén belül a Társulás a családsegítés, a támogató szolgáltatás, az időskorúak nappali intézményi ellátása, a házi segítségnyújtás, illetve a gyermekek napközbeni ellátása feladatok ellátását vállalja.
A Társulás a felsorolt feladatokról a Téti Kistérség Sokoróaljai Önkormányzatainak Gyermekjóléti és Szociális Intézménye útján, gondoskodik.
Az intézményi térítési díjak évente, egyfelől a Társulási Tanács határozatában, másrészt az alábbi formában kerülnek meghatározásra:
Társulás a gyermekek védelméről gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, illetve a szociális igazgatásról és szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény rendelkezéseinek megfelelően kijelöli Tét város önkormányzatát, hogy a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról szóló szabályokra alkosson rendeletet.
A társult önkormányzatok továbbra is jogosultak önkormányzati rendeletükben a személyi térítési díjakhoz a jogszabályon felül további kedvezményeket biztosítani, azonban ennek fedezetét kötelesek ezen megállapodás alapján a Társulásnak megtéríteni

Gazdaság- és területfejlesztés, valamint idegenforgalom. Környezet- és természetvédelem. Foglalkoztatás. Sporttevékenység.

Gyarmat településről a következő kistérségi tanulmányokban találkozhatunk, a dokumentumok a helyi esélyegyenlőségi terv elkészítésénél alapul szolgáltak.

- Gazdaságfejlesztés
- A nyugat-dunántúli régió közoktatási intézmény beruházási keretprogram megalapozáshoz.
- Téti Kistérségi Sokoróaljai Önkormányzatainak Többcélú Társulása közoktatási esélyegyenlőségi helyzetelemzése és intézkedési terve
- „Sokoróalja az ”erős láncszem”-a Sokoróaljai önkormányzatok térségfejlesztési társulása fejlesztési lehetőségei(komplex gazdaságfejlesztési program)című program felülvizsgálata

- Téti kistérség kistérségi integrált projektcsomag 2014-2019
- Sokoróaljai önkormányzatok térségfejlesztési társulása –téti kistérség- intelligens stratégiája
- A térségfejlesztés természeti, gazdasági és társadalmi feltételei a sokoróaljai térségfejlesztési társulás településeiben című program felülvizsgálata.
- Sokoróalja térségfejlesztési önkormányzati társulás környezetvédelmi programja (egyeztetési anyag)
- Téti kistérség sokoróaljai önkormányzatainak területfejlesztési társulása területén működő közoktatási intézmények helyzete szakértői javaslatok a kistérségi szintű közoktatás fejlesztésére.
- Téti kistérség sokoróaljai önkormányzatainak többcélú társulása.
- Közoktatás-fejlesztési és intézkedési terv
- Turizmusfejlesztési koncepció és program felülvizsgálata és aktualizálása.
- A téti kistérség fejlődési lehetőségeinek vizsgálatára
- „Komplex helyzetfeltárás, stratégia-alkotás, illetve forrástérkép, a téti kistérség településeinek részére”
- Sokoróalja térségfejlesztési önkormányzati társulás környezetvédelmi programjának felülvizsgálata és a 2011-2016. közötti időszakra vonatkozó környezetvédelmi programja.
- Elkészült a téti kistérség sokoróaljai önkormányzatainak többcélú társulásának esélyegyenlőségi komplex programja 2015- 2020.
- Az önkormányzat tulajdonosként behatással lehet a vízi közműszolgáltatás, valamint a szemétszállítás és kezelés esélyegyenlőséggel kapcsolatos kérdéseire, de tulajdoni részaránya miatt ez a lehetőség elenyésző.
- Gyermekek napközbeni ellátásai és egyéb gyermekekre irányuló szolgáltatások tervezése és szervezése a Téti kistérségben

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A felhasznált statisztikai adatok:

- a TEIR adatbázisból,
- helyi önkormányzati adatokból,
- statisztikákból,
- a helyi nyilvántartásokból kerültek összegyűjtésre.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Gyarmat településen a hatályos adatvédelmi jogszabályok betartásával arra törekszünk, hogy minél több adatot gyűjtsünk be a településen élő romák helyzetével kapcsolatban. A gyermekjóléti szolgálat által kötelezően működtetett esetkonferenciák alkalmasak a felmérésre.

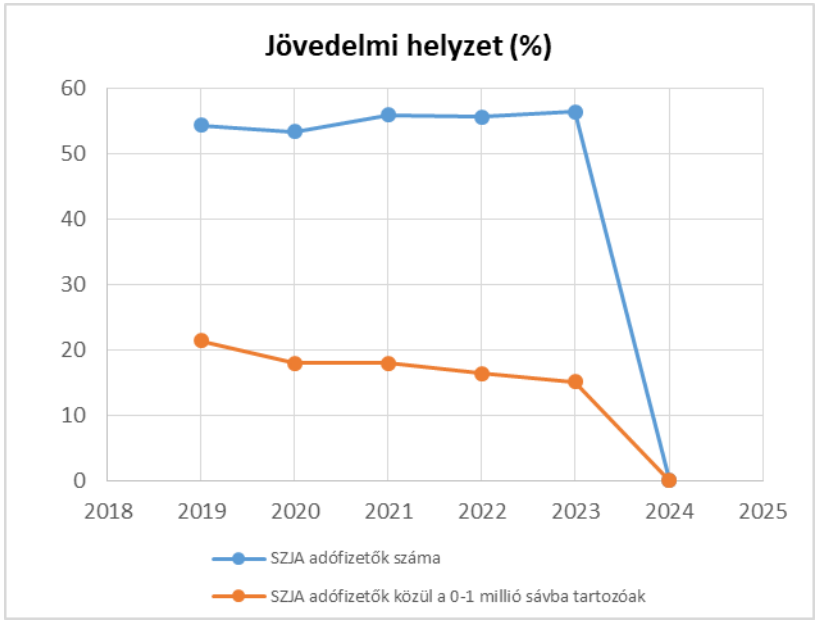
Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról, felsorolja a jelzőrendszer tagjait, meghatározza kötelező együttműködésüket, feladataikat a veszélyeztető okok feltárásában, a veszélyeztetettség időben történő felismerésében. Gyarmaton innen rendelkezünk pontos adatokkal.

Gyarmaton állandó lakóhellyel. ideiglenes lakcímmel, és életvitelszerűen itt tartózkodó romák száma - becsült adattal - 10 fő.

Mélyszegénységben élő állandó lakóhellyel, ideiglenes lakcímmel, és életvitelszerűen itt tartózkodó romák száma- becsült adattal- 10 fő.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2019	54,31	21,40
2020	53,32	17,96
2021	55,83	17,97
2022	55,52	16,33
2023	56,31	15,11
2024	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Mélyszegénységben élők jövedelmi helyzete nehéz, a létminimum alatt élnek és a település lakossága nehézkesebben fogadja be őket. Rossz tapasztalattal rendelkeznek a már elköltözött családok miatt. Mélyszegénység egyik mutatója a jövedelmi és vagyoni helyzet alacsony szintje. A célcsoporthoz tartozó személyek jellemzően minimálbéren, alkalmi munkából és a szociális ellátásokból, amelyek pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások formájában vehetők igénybe. A szociális munka számos eszköze kifejezetten a célcsoport szolgálatában alakult ki. A célcsoport jövedelmi és vagyoni helyzetének vizsgálata a következő fejezetekben történik.

A táblázatok adatai alapján jól látható, hogy egyértelmű növekedés tapasztalható az SZJA fizetők körében, illetve a 0-1 millió forintos jövedelem sávba tartozók száma csökken, ami ennél magasabb jövedelem sávra utal.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

A helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) 8. §-a értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során
a) közfoglalkoztatást szervez,
b) figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
c) döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit,
d) az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.
A helyi önkormányzat a Mötv. 15. §-a szerint feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben
meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását.

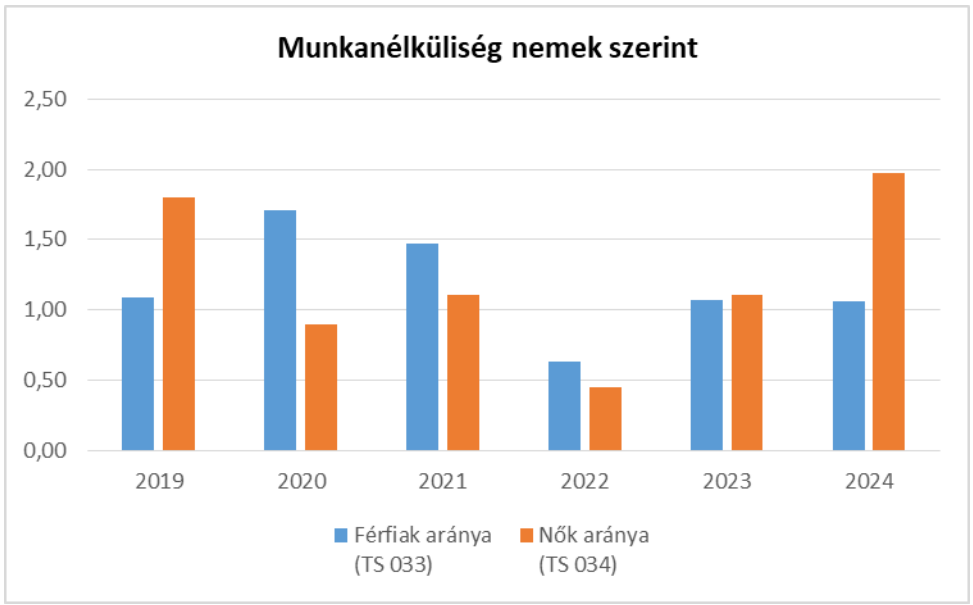
a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

Napjainkban a legfontosabb szociális, és társadalmi kérdés a tartós munkanélküliség. Ma már talán nincs olyan család Gyarmaton, aki közvetve vagy közvetlenül ne találkozott volna a munkanélküliség problémájával.
Az állami foglalkoztatási hivatal által nyilvántartott adatok alapján az alábbiak mondhatók el:
A munkanélküliségi ráta 2% alatti, ami jónak mondható az országos átlaghoz képest. Nem lehet egyértelműen megállapítani egy trendet, vagy egy sémát a nők és férfiak arányát tekintve, a 2024-es évben a nők voltak többségében.
A korcsoportos bontást tekintve a 36-40-es korosztályban és a 61 év felettiek körében jelentősebb az álláskeresők aránya, ennek oka akár a piacképes végzettség, informatikai kompetenciák, vagy nyelvtudás hiánya is lehet.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

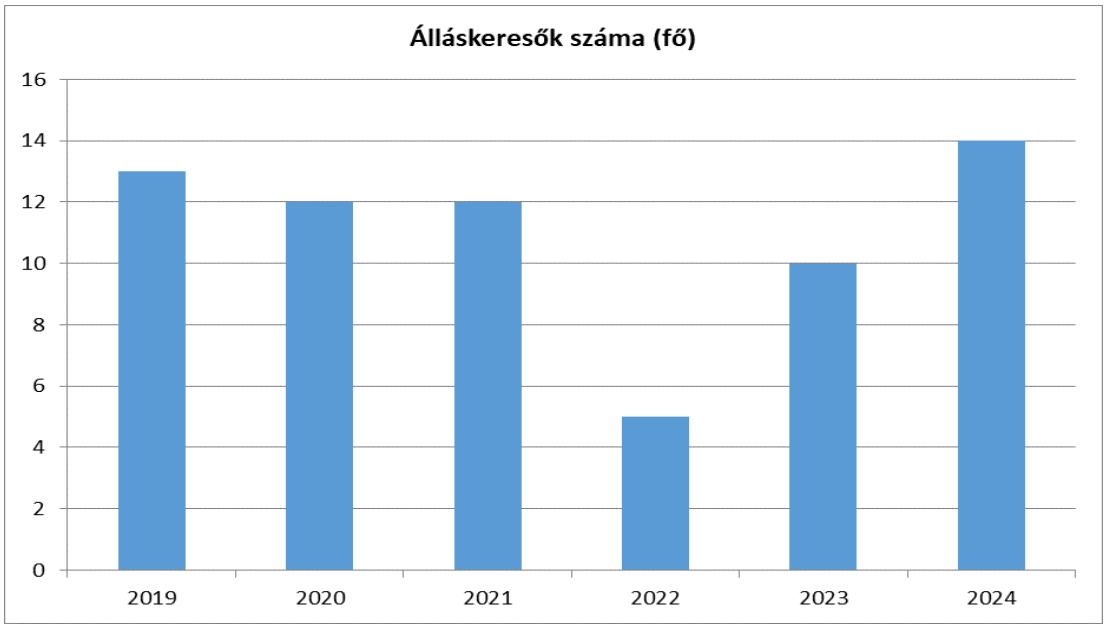
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2019	1,09	1,80	1,45%
2020	1,71	0,90	1,31%
2021	1,47	1,11	1,29%
2022	0,63	0,45	0,54%
2023	1,07	1,11	1,09%
2024	1,06	1,97	1,52%

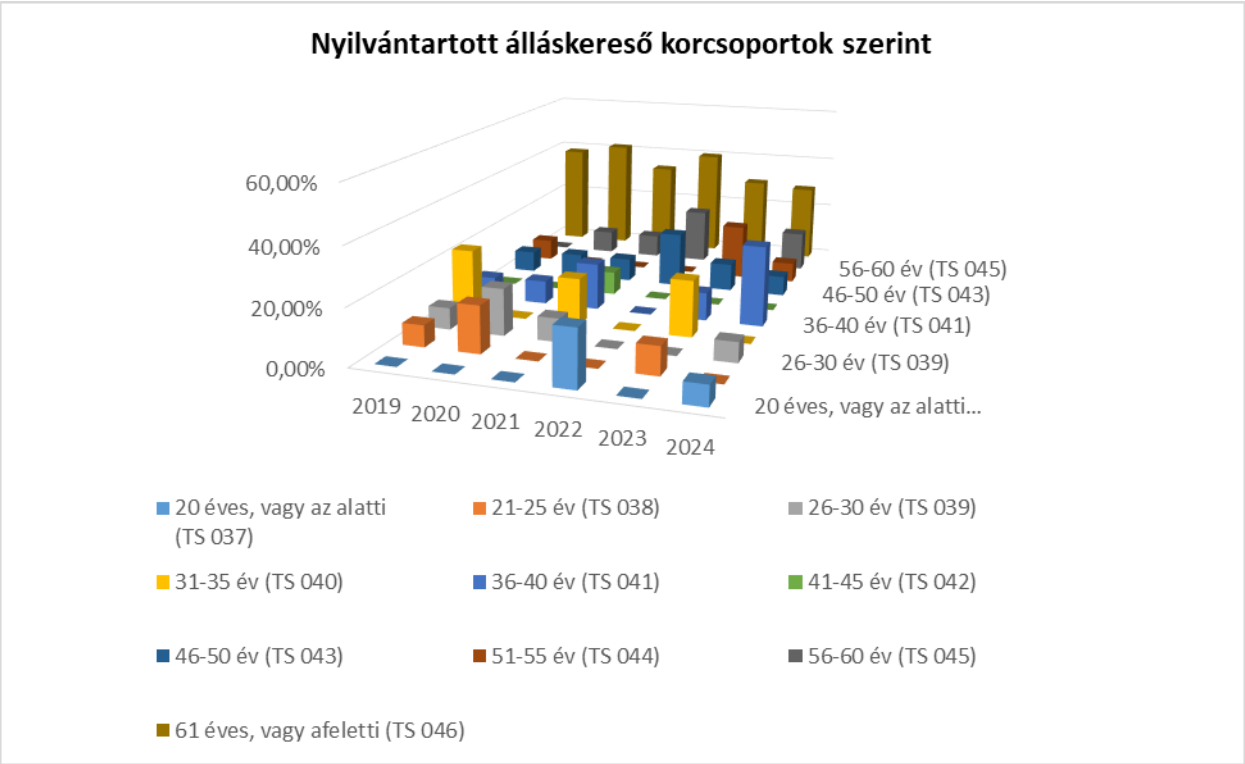
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	**Év**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
	Fő összesen	**13**	**12**	**12**	**5**	**10**	**14**
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	0,00	0,00	0,00	1,00	0,00	1,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	20,00%	0,00%	7,14%
21-25 év (TS 038)	Fő	1,00	2,00	0,00	0,00	1,00	0,00
	%	7,69%	16,67%	0,00%	0,00%	10,00%	0,00%
26-30 év (TS 039)	Fő	1,00	2,00	1,00	0,00	0,00	1,00
	%	7,69%	16,67%	8,33%	0,00%	0,00%	7,14%
31-35 év (TS 040)	Fő	3,00	0,00	2,00	0,00	2,00	0,00
	%	23,08%	0,00%	16,67%	0,00%	20,00%	0,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	1,00	1,00	2,00	0,00	1,00	4,00
	%	7,69%	8,33%	16,67%	0,00%	10,00%	28,57%
41-45 év (TS 042)	Fő	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	8,33%	0,00%	0,00%	0,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
	%	7,69%	8,33%	8,33%	20,00%	10,00%	7,14%
51-55 év (TS 044)	Fő	1,00	0,00	0,00	0,00	2,00	1,00
	%	7,69%	0,00%	0,00%	0,00%	20,00%	7,14%
56-60 év (TS 045)	Fő	0,00	1,00	1,00	1,00	0,00	2,00
	%	0,00%	8,33%	8,33%	20,00%	0,00%	14,29%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	5,00	5,00	4,00	2,00	3,00	4,00
	%	38,46%	41,67%	33,33%	40,00%	30,00%	28,57%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

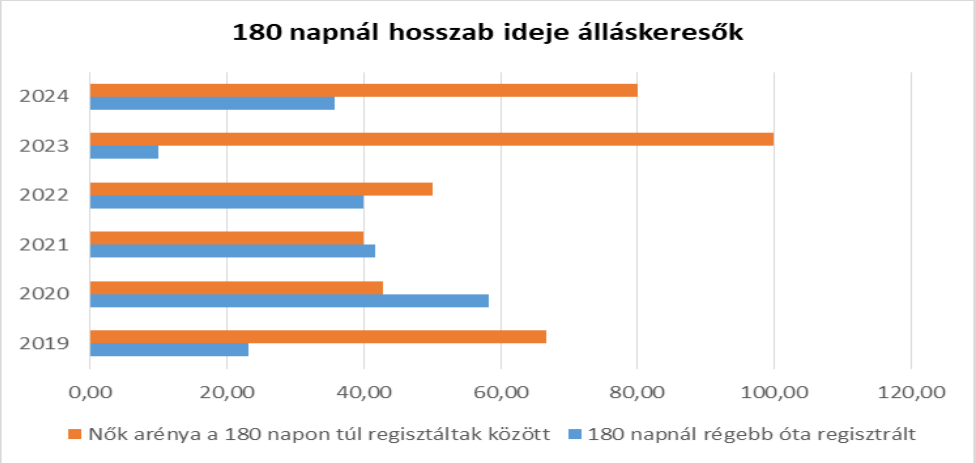

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	**180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya** (TS 057)	**Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül** (TS 058)
	%	**%**
2019	23,08	66,67
2020	58,33	42,86
2021	41,67	40,00
2022	40,00	50,00
2023	10,00	100,00
2024	35,71	80,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázatban szereplő adatok azt mutatják, hogy a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya változó volt, 2019-2021. között emelkedést, majd 2021-2023. között csökkenést és 2024. évben ismét emelkedést mutatott.

A nők aránya ezen a területen is – a fent már jelzettekhez hasonlóan – túlsúlyban van, 2024. évben a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek 80%-a nő volt. Ez az érték kimagaslóan, 100% arányban jelent meg 2023. évben.

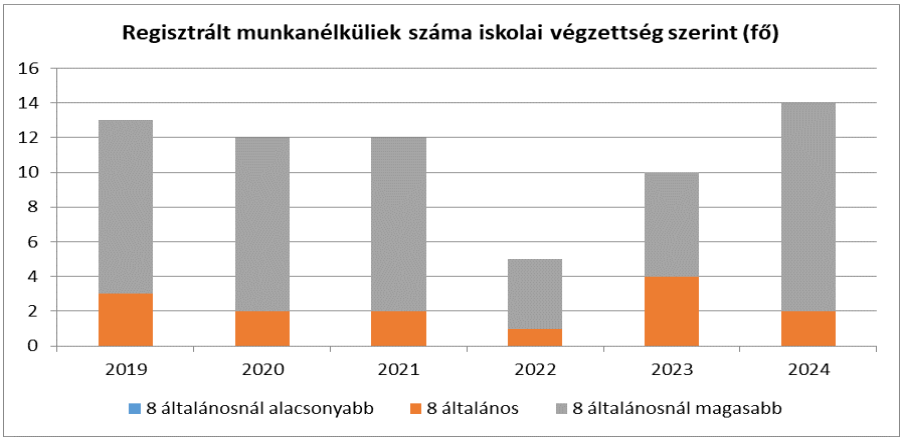

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2019	13	0	0,00%	3	23,08%	10	76,92%
2020	12	0	0,00%	2	16,67%	10	83,33%
2021	12	0	0,00%	2	16,67%	10	83,33%
2022	5	0	0,00%	1	20,00%	4	80,00%
2023	10	0	0,00%	4	40,00%	6	60,00%
2024	14	0	0,00%	2	14,29%	12	85,71%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az iskolai végzettség, szakképzettség fontos szempontja a foglalkoztatásnak, mely a szegénység vizsgálatánál, a jövedelmi és a vagyoni helyzet elemzésénél is kiemelésre kerül.
A táblázatokból jól látható, hogy a regisztrált munkanélküliek mindegyike rendelkezik 8 általános, vagy annál magasabb iskolai végzettséggel.

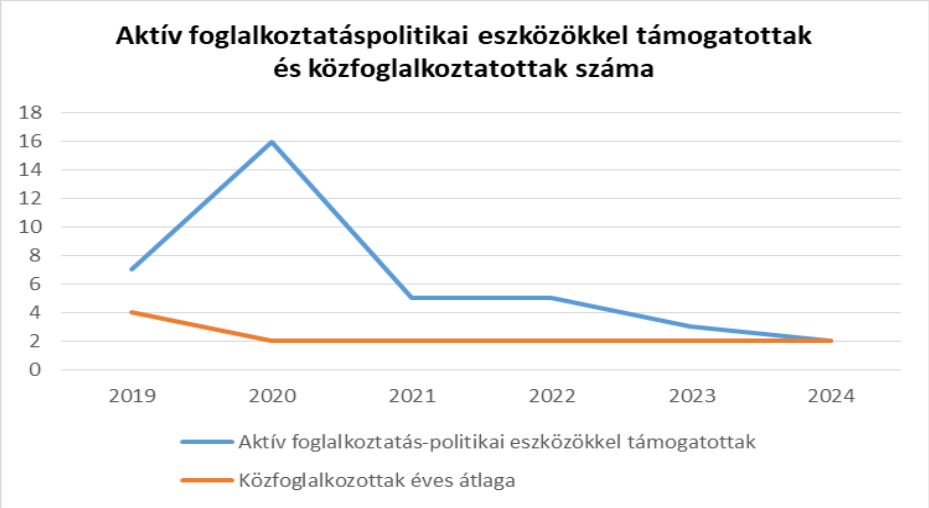

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitika		
Év	**Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma** (TS 050)	**Közfoglalakoztatottak száma** (TS 055)
	Fő	**(éves átlag - fő)**
2019	7	4
2020	16	2
2021	5	2
2022	5	2
2023	3	2
2024	2	2

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A közfoglalkoztatás új rendszerének 2010. évi bevezetése és folyamatos átalakítása, finomítása lehetőséget nyújt az önkormányzat számára a település közterületeinek karbantartására és a belvízelvezetés munkálataira. A közfoglalkoztatottak száma éves szinten stabilan 2 fő, akik aktívan részt vesznek a falu karbantartásában, a településkép vonzóbbá tételében.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

Gyarmat Győr-Moson-Sopron megye délkeleti részén, a Győrt Pápával összekötő 83-as számú főútvonal és a Győr-Szombathely közti vasútvonal mentén helyezkedik el. Győrtől körülbelül 30 km-re délre, Pápától 15 km-re északra található. Győrben nagy vállalatok létesültek és saját buszjáratot működtetnek. Nagyon jelentős az ingázás, illetve az országos gazdasági konjunktúrának is köszönhetően az elsődleges munkaerőpiac „felszívott" minden dolgozni akaró embert.

Emellett nem elhanyagolható az a körülmény, hogy a település vonzáskörzetében található, nagyobb létszámot foglalkoztató vállalkozások:
Legközelebbi centrumok:
Tét: Sokoró Kft, Egészségcentrum,
Pápa: Húsgyár, YanFeng, Bázis repülőtér

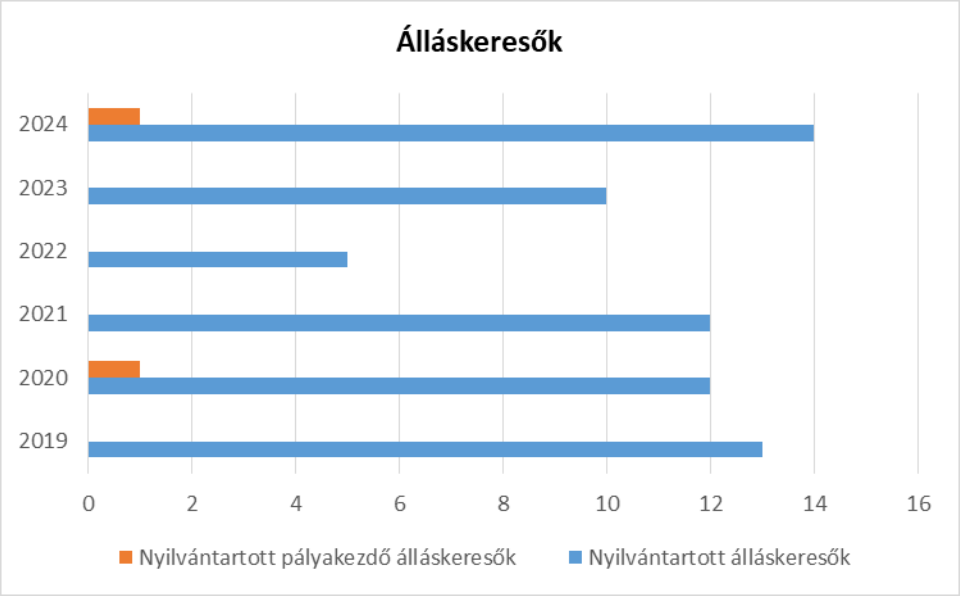
Megyeszékhelyen: Audi és bedolgozó cégei az utóbbi években kiépítették saját „munkásjárataikat”, a telephely meghatározott km-es körzetéből saját buszjáratokat is indítanak, de a kiscsoportos, személyautóval történő bejárást is támogatják.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

Helyi szinten nem jellemző a fiatalok munkaerőpiacra történő belépését segítő program, képzés, továbbképzés jelenléte, ugyanis 2024. évben pusztán 1 fő nyilvántartott pályakezdő álláskereső volt.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	**Nyilvántartott álláskeresők száma** (TS 052)	**Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma** (TS 053)
	Fő	**Fő**
2019	13	0
2020	12	1
2021	12	0
2022	5	0
2023	10	0
2024	14	1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A Téti Többcélú Társulás 2007-től minden évben nyújtott be és valósított meg kistérségi közmunka, illetve közfoglalkoztatás keretében pályázatot. A kistérségben 2012-ben a START mintaprogram előkészítésében is részt vett, melyre 15 település nyújtott be önálló pályázatot. Ezekből a településekből nyolc esetében kezdtek el mezőgazdasági pilléren belül növénytermesztéssel is foglalkozni. Az önkormányzatok több mint 73000 nm-en termeltek zöldséget, gyümölcsöt összesen 1223 q-t alapterméket, valamint feldolgozott terméket állítottak

elő, ebből közel 43 000 kg-ot intézményeikben hasznosítottak. A fennmaradó mennyiség egy részét már értékesítették, illetve vár értékesítésre. Gyarmat gyakorlatilag egy teljes brand-et épített ki a fűszerpaprika termeléssel, amelyből rendelkezésre állt csemege és csípős változat is. 2018-ig működött a termelés, ezt követően (nem lévén közfoglalkoztatott) fel kellett azzal hagyni.
Egyéb felnőttképzésről, vagy továbbképzésről konkrét információval nem rendelkezünk, azonban a szükséges együttműködés és kapcsolat az állami foglalkoztatási szervvel fennáll és igény esetén megkapjuk a kért információt, segítséget.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Nincs tudomásunk arról, hogy saját fenntartású intézményekben mélyszegénységben élő, vagy roma nemzetiségű személy dolgozna. Az önkormányzat nem zárkózik el a hátrányos helyzetű célcsoport foglalkoztatásától.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál éreztetheti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.

A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az alapvető jogok biztosának az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben meghatározott feladatait az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala elkülönült szervezeti egysége, az Egyenlő Bánásmódért Felelős Főigazgatóság végzi.

A munkáltató feladata, hogy minden szükséges intézkedést megtegyen a hátrányos megkülönböztetés ellen, különösen, ha arra a munkahelyen vagy a munkaerőpiacon kerül sor.
Az önkormányzatnak nincs tudomása hátrányos megkülönböztetésről.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáférésének lehetőségei.

Jelenleg sajnos nincs képzés digitális ismeretek megszerzésének támogatására, azonban az önkormányzat természetesen minden esetben megadja a támogató segítséget bármilyen számítástechnikai helyzet kezeléséhez.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Helyi rendeletben az önkormányzat az alábbi támogatási formákat alkalmazza:

A képviselő-testület szociális rászorultság esetén:

Pénzbeli ellátásként:

- Települési támogatást,
- Rendkívüli települési támogatást,

- Szociális kamatmentes kölcsönt,
- Anyasági támogatás,

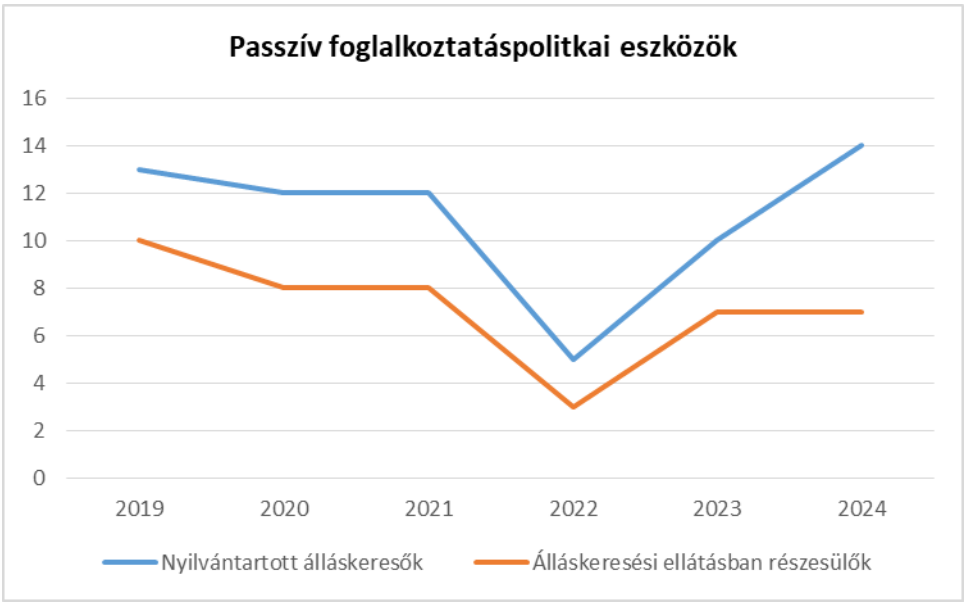
Természetben nyújtott szociális ellátásként **köztemetést**,
Szociális szolgáltatásként, alapszolgáltatásként:

- Étkeztetést
- Házi segítségnyújtást
- Családsegítést
- Nappali ellátást nyújtó intézményi (idősek klubja) gondozást biztosít.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.

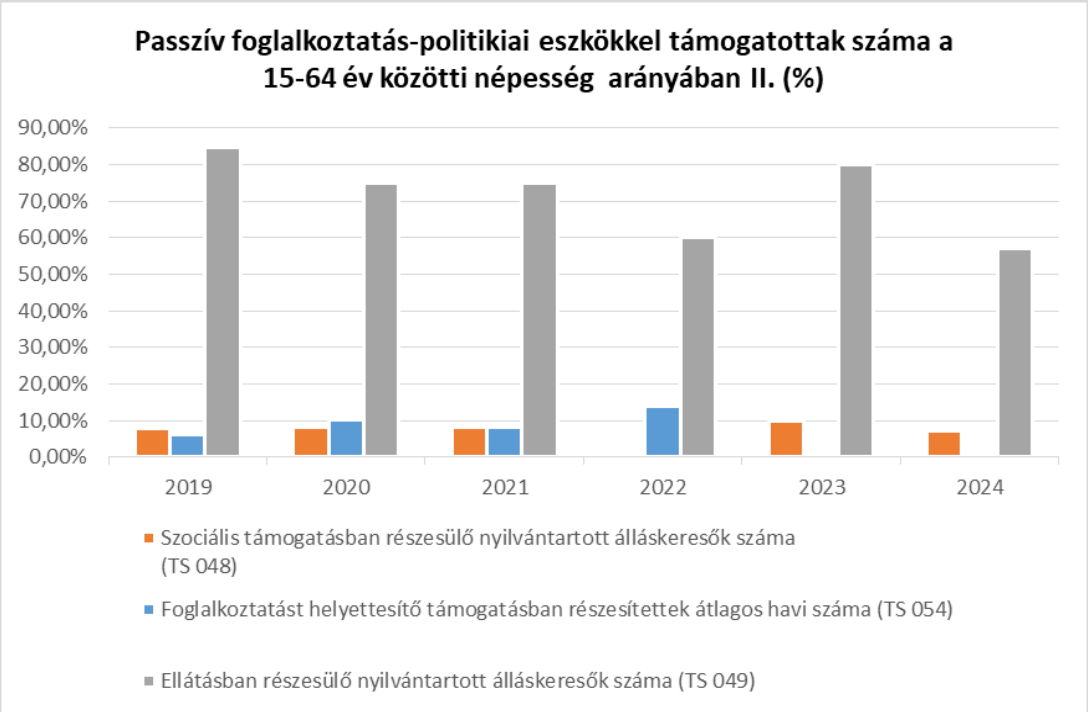
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2019	13	1,61%	10	76,92%
2020	12	1,47%	8	66,67%
2021	12	1,41%	8	66,67%
2022	5	0,59%	3	60,00%
2023	10	1,18%	7	70,00%
2024	14	1,61%	7	50,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2019	1	7,69%	1	6,08%	11	84,62%
2020	1	8,33%	1	10,33%	9	75,00%
2021	1	8,33%	1	8,33%	9	75,00%
2022	0	0,00%	1	13,80%	3	60,00%
2023	1	10,00%	0	0,00%	8	80,00%
2024	1	7,14%	0	0,00%	8	57,14%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma(TS 056)
	fő
2019	1
2020	1
2021	1
2022	1
2023	1
2024	1

Forrás: TeIR, KSH

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

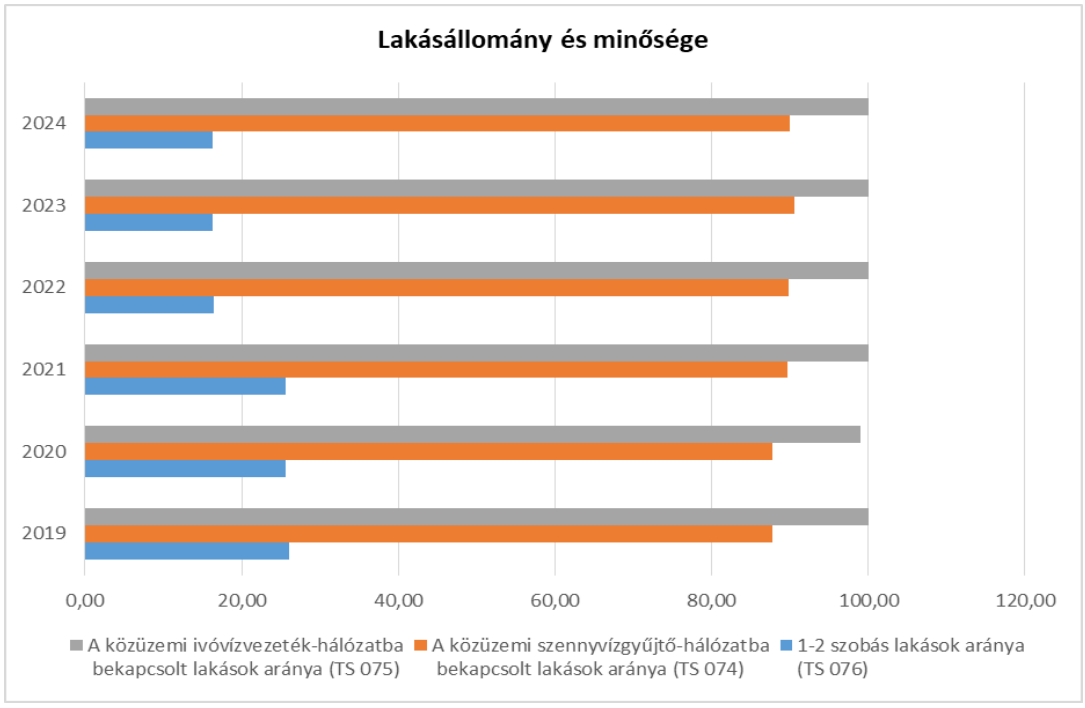
E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Helyi rendeletben az önkormányzat szabályozta a lakáshoz jutás és a lakhatási feltételek javításához nyújtható helyi önkormányzati pénzügyi támogatásokat. A beérkező igényekről a képviselő-testület dönt.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2019	573	1	1,75	26,00	87,78	100,00
2020	579	7	12,09	25,56	87,74	98,96
2021	579	0	0,00	25,56	89,64	100,00
2022	580	1	1,72	16,38	89,83	100,00
2023	582	2	3,44	16,32	90,55	100,00
2024	584	2	3,42	16,27	89,90	100,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

Jelenleg helyi önkormányzati rendeletben is szabályozott 2 bérbe adható lakással rendelkezik az önkormányzat.

b) szociális lakhatás

Nincs.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

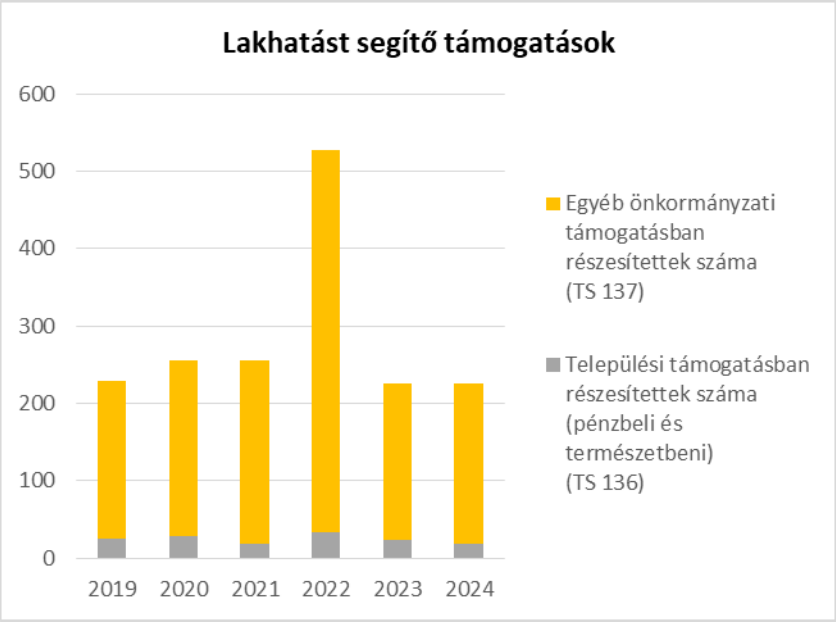
Nincs.

e) lakhatást segítő támogatások

Helyi rendelet szabályozza

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	**Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni)** (TS 136)	**Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma** (TS 137)
	Fő	**Fő**
2019	26	203
2020	28	227
2021	18	238
2022	34	494
2023	23	203
2024	18	207

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

Komoly problémát jelent napjainkban az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elveszítő, vagy alacsony jövedelmű idős, vagy több gyermekes családok esetében. A jelenség a gazdasági teljesítmény növekedésével a településen nem jelentős.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Gyarmaton kiemelt jelentőségű terület a Szőlőhegy, melynek megóvására az önkormányzat nagy figyelmet fordít. Eszközei különösen a helyi szabályozások terén, úgy mint a településrendezési koncepciók, illetve a helyi önazonosságról szóló rendelet megalkotása vannak.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Nincs.

b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;;

Nincs.

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Nincs.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz teljes mértékben hozzáférnek és igénybe is veszik.

Az önkormányzati törvény 13. § (1) bekezdés 4. pontja szerint a települési önkormányzat köteles gondoskodni az egészségügyi alapellátásról. Az Egészségügyi törvény. 88. § (1)-a szerint a beteg lakóhelyén, illetve annak közelében biztosítani kell, hogy választása alapján igénybe vehető, hosszú távú, személyes kapcsolaton alapuló, nemétől, korától és betegsége természetétől függetlenül folyamatos egészségügyi ellátásban részesüljön.

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

a) háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,

b) fogorvosi alapellátásról,

c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,

d) védőnői ellátásról,
e) iskola-egészségügyi ellátásról.
A települési önkormányzat a környezet-és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik a) köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,(közterületen és önkormányzati ingatlanokon)
c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket. A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szociális törvény értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat (falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás) és szakosított ellátásokat (az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény). Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.
Téti Kistérség Sokoróaljai Önkormányzatainak Gyermekjóléti és Szociális Intézményének tevékenységi körével felöleli a térség – Gyarmat - szociális alapszolgáltatásainak jelentős hányadát, a gyermekjóléti alapellátások teljes körét. A szociális és gyermekjóléti ellátás területén Téti Kistérség Sokoróaljai Önkormányzatainak Gyermekjóléti és Szociális Intézménye teljesíti a Szociális, és Gyermekvédelmi Törvényben meghatározott ellátási kötelezettségét, s a hátrányos helyzetű csoportokra irányuló szolgáltatásai elősegítik az esélyegyenlőség gyakorlatban történő érvényesülését.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	**Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma** (TS 107)	**Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma** (TS 106)	**A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma** (TS 108)	**Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma** (TS 110)	**Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott)** (TS 133)	**Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma** (TS 135)
	db	**db**	**db**	**db**	**Fő**	**Fő**

2019	1	0	0	0	19	2,24
2020	1	0	0	0	17	2,25
2021	1	0	0	0	11	1,33
2022	1	0	0	0	15	1,00
2023	1	0	0	0	16	1,00
2024	1	0	0	0	11	0,14

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Körzetet 1 háziorvos látja el. A felnőtt rendelő és a védőnői szolgálat önkormányzati tulajdonú épületben működik. A védőnői körzetek száma 1. A fogászati körzetek száma 1, szakmailag megfelelő kettő település lakosságának. Fogászati szűrést a helyi fogorvos végzi. Az orvosi rendelők jól felszereltek, modernizáltak. A lakosság számára segítséget jelentett a fizikoterápiás ellátás Téten, illetve a Gyógyítóházban több speciális szakgyógyászat működik.

A kistérségi alapszintű járóbeteg-szakellátó központ olyan szolgáltatás szemléletű, az esélyegyenlőség elveihez igazodó intézmény, amelyben az orvosi, egészségügyi és tanácsadói szolgáltatások színvonala és a modern orvostechnikai és informatikai eszközök alkalmazása a kistérségben élők életfeltételeit, életminőségét jelentősen javítja.
Az iskola tanulóinak egészségügyi ellátását a felnőttorvos látja el, akik munkáját egy iskolavédőnő segíti. A területi ellátásért felelős kórház a pápai Gróf Esterházy Kórház és Rendelőintézeti Szakrendelő és a győri Petz Aladár Megyei Oktató Kórház.
A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére – egészségügyi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. A közgyógyellátás megállapítható alanyi jogon: tartósan beteg gyermekek részére, rokkantsági. 2013 óta járási hivatalokhoz tartozó hatáskör.

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Szűrővizsgálatok, szűrőbusz alkalmanként működik, rendezvényeken prevenciós programok előfordulnak, falugondokunk igény szerint a közeli egészségházba, illetve Győrbe a szakellátásra minden érdeklődőt és igénylőt elszállít.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés
Fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz a kistérség, majd 2013-tól állami fenntartású Egységes Pedagógiai Szakszolgálat látja el. A fejlesztésre való eljutást pedig a Támogató Szolgálat ingyen szolgáltatja.
A Téti Kistérség Sokoróaljai Önkormányzatainak Egységes Pedagógiai Szakszolgálata biztosítja a fejlesztő és rehabilitációs, alapvető ellátáshoz való hozzáférést. A településre utazó pedagógusok járnak a Pedagógiai Szakszolgálattól, mely a gyermekek fejlesztését oldja meg. A gyógytestnevelés, felismerve annak jelentőségét teljes körűen megoldott településünkön.

A rászoruló és mélyszegénységben élő roma gyermekek esetében valamennyi szolgáltatást és ellátást ingyenesen igénybe vehetnek.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat a közétkeztetést vásárolt élelmezés útján biztosítja, a korábbi főzőkonyha már nem működik. A közétkeztetés ellátása során természetesen az egészséges táplálkozás egy elsőrendű szempont.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Gyarmaton sokszínű, gazdag sportélet folyik. Az önkormányzat sportpályát, tornatermet, tart fenn és biztosítja a sportoláshoz való hozzáférést. A civil szervezetek között több mint 1 sportegyesület működik. Baráti társaság keretében működik az „Öreg Fiúk" csapata, ami az esélyegyenlőség minden elvét tükrözi: romák, idősek fociznak együtt és őket segítik a fiatalok. Közös programokat szerveznek, meglátogatják beteg társaikat. Nem hagyják cserben az elesetteket. Munkájuk értékes és mintakövető. A baráti társasághoz több településvezető, vagy volt településvezető tartozik.
Gyarmat község egyik legnagyobb eseményének nevezhető, nyaranta megrendezésre kerülő „Nyitott pincék napja" alkalmával is sor kerül sportprogramok megszervezésére (lásd: futóverseny).

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A Téti Kistérség Sokoróaljai Önkormányzatainak Gyermekjóléti és Szociális Intézménye szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatásokat biztosít:
a) Családsegítés (szociális, mentális és jogi tanácsadást, családgondozást is nyújt)
b) Házi segítségnyújtás
c) Támogató szolgáltatás
d) Idősek Klubja
e) Gyermekjóléti szolgáltatás,

Egészségügyi alapellátások körében:
a) Védőnői szolgálat
b) Iskola egészségügyi szolgálat
c) Otthoni betegápolás
d) Háziorvosi alapellátás

Magyar Máltai Szeretetszolgálat téti csoportja pedig a Támogató Szolgáltatás keretén belül személyi segítést és szállító szolgáltatást végez.

g) drogprevenciós szolgáltatások; egyelőre erről nincs tudomás

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az önkormányzati intézmények az ügyintézés és a foglalkoztatás során is megelőzik és megakadályozzák a hátrányos megkülönböztetést, mindent megtesznek az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosítása érdekében.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Nem áll rendelkezésünkre információ.

3.6.2. Népkonyha	
Év	**Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)**
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.
2022	n.a.

2023	n.a.
2024	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

Sporttevékenységek, edzőterem, falunap, szüreti felvonulás, nyitott pincék napja, búcsú, advent, májusfa állítás, gyermeknap, idősek napja, mikulás, traktoros felvonulás.

A településen a közösségi élet színterei sokrétűek, az intézményesített közösségek, a civil szervezetek is megtalálhatók. Gyarmat Község Képviselő-testülete évente pályázati keretet biztosít olyan rendezvények támogatására, melyek szervesen kapcsolódnak a település kulturális életéhez, hagyományaihoz.

A kultúra és a közművelődés központja Kossuth Lajos Általános Iskola. Az önkormányzati intézmények mellett a civil szervezetek, egyház is szerepet vállal a település kulturális életében.

Településünkön több civil szervezet működik: kulturális, szociális, sport, egészségügyi és egyéb szabadidős tevékenységi területet fognak össze. Az önkormányzat és a civil szervezetek között az együttműködés kiváló. A civil szervezetek feladatok vállalásával, véleményezéssel segítik az önkormányzat munkáját, az önkormányzat pedig lehetőségéhez mérten, anyagi támogatást biztosít számukra feladataik ellátásához, működésükhöz.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2022)

Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	**Sportcsarnok, sportpálya léte** (TS 103)	**A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma** (TS 104)	**Közművelődési intézmények száma** (TS 105)
db	**van/nincs**	**db**	**db**
n.a.	nem	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Gyarmaton jellemzően az itt élők békésen, egymást tiszteletben tartva élik mindennapjaikat. Jelentősebbnek mondható konfliktusok a lakosság körében nem jellemzők.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Gyarmat lakóira jellemző az adományozás, az önkéntes munka jelenléte. Vélhetően összefüggésben van ez azzal, hogy a közösségi, kapcsolati hálók fontos szerepet játszanak az adományozóvá és önkéntes segítővé válásban. A civil szervezetekhez, egyesületekhez, klubokhoz való tartozás erősítik az ilyen jellegű tevékenységeket.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Nincs nemzetiségünk.

e) helyi lakossági önszerveződések.

Az egyesületek/alapítványok viszonylag magas száma is a helyi lakossági önszerveződés erősségére utal.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Nincs roma nemzetiségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magatartási formaként jelentkezik a mélyszegénység, életviteli problémák kultúrából adódóan	Munkahely teremtés, szolgáltatások, előadások, programok szervezése a probléma megoldása érdekében
A településen életvezetési és adósságkezelési tanácsadás nem megoldott	Adósságkezelési és életviteli tanácsadás szolgáltatás kialakítása Programok, fórumok szervezése
A településen élő lakosság körében jelentős az alacsony, nem piacképes iskolai végzettséggel rendelkezők száma.	Az alacsony, nem piackképes iskolai végzettséggel rendelkező lakosság képzésének biztosítása. Elhelyezkedési esélyek növelése. A munkakeresők vissza integrálása a munka világába.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

Az ellátórendszer támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családokat s emellett a megelőző tevékenységét a szociális, köznevelési, egészségügyi, közművelődési, sport és civil szervezeteinek hálózatán keresztül és együttműködve tudja végezni. Elmondható, hogy a településen a gyermekvédelmi alapellátások jól működnek, a gyermek- és ifjúságvédelem a gyermekekkel foglalkozó intézményben jelen van.
A gyermekek, az iskoláskorúak ellátása, esélyegyenlősége az egyenlő bánásmód szerint jól működik.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	700	723	1423	49,19%	50,81%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			53	3,72%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	118	121	239	8,29%	8,50%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	26	20	46	1,83%	1,41%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossággal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A veszélyeztetettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyermekvédelmi törvény. 5. § n) pont)

Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a járási gyámhivatal intézkedik a gyermek védelembe vétele ügyében.

A gyermekvédelmi törvény szerint a jogosult gyermek számára a gyámhatóság az e törvényben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot, a települési önkormányzat képviselő-testülete az e törvényben, illetve

az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint rendkívüli gyermekvédelmi támogatást állapít meg. A települési önkormányzat képviselő-testülete a hatáskörébe tartozó ellátást kiegészítheti, valamint a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a gyermek és fiatal felnőtt rászorultságára tekintettel más pénzbeli támogatásokat is megállapíthat. E törvény szerint a gyámhatóság a gyermek gondozó szülőjének vagy más törvényes képviselőjének a gyermektartásdíjat megelőlegezi, a jogosult fiatal felnőttnek otthonteremtési támogatást állapít meg, és ezen pénzbeli ellátások folyósításáról rendelkezik.

A meghatározott pénzbeli és természetbeni ellátások megállapítását nevelési-oktatási intézmény, gyámhatóság, továbbá más családvédelemmel foglalkozó intézmény, illetve természetes személy vagy a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó társadalmi szervezet kezdeményezheti. A települési önkormányzat képviselő-testületének döntése alapján a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás természetbeni ellátás formájában is nyújtható, különösen a védelembe vett gyermekek számára. Természetbeni ellátás különösen az általános iskolás gyermekek tankönyv- és tanszerellátásának támogatása, a tandíj, egészségügyi szolgáltatásért fizetendő térítési díj, illetve egyéb ellátás kifizetésének átvállalása. tartózkodási helyén lakik, a tartózkodási helye van.

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint e törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

Gyarmaton biztosított pénzbeli és természetbeni ellátások:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
- a gyermektartásdíj megelőlegezése,
- az otthonteremtési támogatás,

Gyarmaton a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a gyermekjóléti szolgáltatás,
- a gyermekek napközbeni ellátása:

o A kistérség által fenntartott családi napközik 8 telephelyén (Rábapatona, Rábacsécsény, Tét, Rábaszentmihály, Sobor, Bodonhely, Tényő településen) igénybe veheti, de a Gyarmaton nincs telephely

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések, melyek érinthetik Gyarmatot is:

- a védelembe vétel,
- a családba fogadás,
- az ideiglenes hatályú elhelyezés,
- az átmeneti nevelésbe vétel,

- a tartós nevelésbe vétel,
- a nevelési felügyelet elrendelése,
- az utógondozás elrendelése,

- az utógondozói ellátás elrendelése.

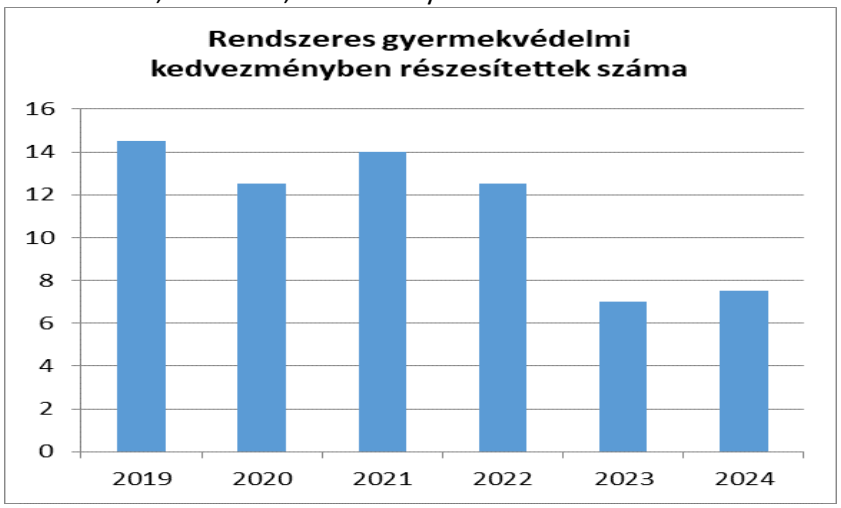
4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	**Védelembe vett kiskorú gyermekek száma** (TS 116)	**Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma** (TS 115)
	Fő	**Fő**
2019	3	1
2020	12	12
2021	0	9
2022	1	3
2023	0	7
2024	1	4

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	**Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma** (TS 111)
	Fő
2019	15
2020	13
2021	14
2022	13
2023	7
2024	8

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

A polgármester anyasági támogatásban részesíti a helyi önkormányzati rendeletben meghatározottak szerint gyarmati lakcímű, életvitelszerűen a községben lakó szülőanyát. Az anyasági támogatás összege 50. 000 Ft. A támogatás gyermekenként illeti meg a szülő anyát.

A támogatást a szülést követő 30 napon belül hivatalból folyósítja a polgármester, a helyi védőnő értesítése alapján.

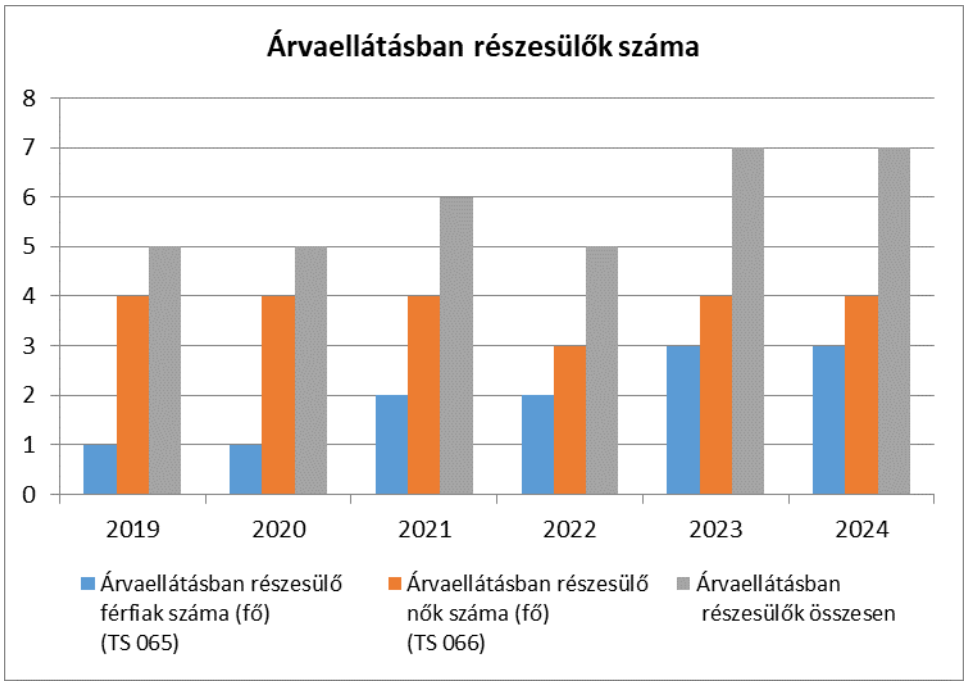
Gyarmat Község Önkormányzata iskolakezdési támogatást biztosít, 20.000 forint összegben valamennyi közoktatásban részt vevő gyarmati jogosult számára.

A főiskolán, egyetemen jogosult gyarmati hallgatóknak pedig a Bursa Hungarica országos támogatási program részeként az önkormányzat is hozzájárul.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás

Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2019	1	4	5
2020	1	4	5
2021	2	4	6
2022	2	3	5
2023	3	4	7
2024	3	4	7

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A gyermekétkeztetést, ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést. Iskolai ékeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető (Gyvt. 151. §). Ezen szabályokat a nyári szociális gyermekétkeztetés esetében is alkalmazni kell.

A gyermekvédelmi törvény alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek mindegyike jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményére, melyet különböző mértékű kedvezményekkel vehetnek igénybe:

bölcsődés, óvodás, 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő gyermek esetén a kedvezmény az intézményi térítési díj 100 %-a,

· három- vagy többgyermekes családoknál gyermekenként az intézményi térítési díj 50%-a,

· tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos gyermek, tanuló után az intézményi térítési díj 50%.

A közétkeztetésben – különös tekintettel az egészségügyi, szociális és gyermekintézményekben nyújtott közétkeztetésre – az élettani szükségletnek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést biztosítanak. A közétkeztetést biztosító intézményeink mindegyike az életkornak megfelelő étrendet nyújtja. A speciális étrendet igénylők száma növekszik, főként az óvodások körében (elsősorban tej- és szója érzékenység fordul elő).

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Gyarmaton nincs tudomásunk magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekről.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Nincs tudomásunk erről.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A Gyvt. gyermeki jogokat szabályozó 6. §-a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, önálló életvitelének megteremtéséhez. Joga van arra, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, az egészségére káros szerek elleni védelemben részesüljön. A gyermekvédelemben dolgozó szakemberek megállapításai alapján a veszélyeztetettség okai között elsődleges a szociális helyzet elégtelensége és ennek elsődleges közege a szegregált, telepszerű lakókörnyezet.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossággal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál is sokkal rosszabb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében. A velük való foglalkozást helyben a Téti Kistérség Sokoróaljai Önkormányzatainak Egységes Pedagógiai Szakszolgálata végzi Rábaszentmihályon, ahova a Téti Kistérség Sokoróaljai Önkormányzatainak Gyermekjóléti és Szociális Intézményének Támogató Szolgálata szállítja.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A Védőnői Szolgálat ellátási területe Gyarmat és Csikvánd 0-18 éves korú lakosságára, valamint a felnőtt lakosság azon rétegére terjed ki, akik szoros kapcsolatban állnak ezzel a korosztállyal, illetve valamilyen lakossági szűrésben érintettek. A feladatot jelenleg 1 területi védőnő látja el, aki egyben iskolavédőnő is.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	**Betöltött védőnői álláshelyek száma** (TS 109)	**0-3 év közötti gyermekek száma**	**Átlagos gyermekszám védőnőnként**
	db	**Fő**	**Fő**
2019	1	n.a.	-
2020	1	n.a.	-
2021	1	n.a.	-
2022	1	n.a.	-
2023	n.a.	n.a.	-
2024	1	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Az egészségügyi alapellátás, a szociális gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

Egészségügyi ellátás az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény adja, amely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik.

a) a háziorvosi,a házi gyermekorvosi ellátásról,
b) a fogorvosi alapellátásról,
c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
d) a védőnői ellátásról,
e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

Gyarmaton nincs gyermekorvosi körzet.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	**Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma** (TS 107)	**Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma** (TS 106)	**A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma** (TS 108)	**Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma**	**Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma**
	db	**db**	**db**	**Fő**	**Fő**
2019	1	0	0	n.a.	n.a.
2020	1	0	0	n.a.	n.a.
2021	1	0	0	n.a.	n.a.

2022	1	0	0	n.a.	n.a.
2023	1	0	0	n.a.	n.a.
2024	1	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A kisgyermekkori nevelés helyzetének elemzése során problémákat okoz, hogy nincs pontos helyi nyilvántartás az 5 éven aluli óvodáskorú gyermekek korai fejlesztésről, rehabilitációról.
Az óvodai ellátásban történő fejlesztést, szakképzett óvónők végzik. A gyarmati gyermekek korai fejlesztést vehetnek igénybe a Téti Kistérség Sokoróaljai Önkormányzatainak Egységes Pedagógiai Szakszolgálatában Rábaszentmihályon és az óvodában utazó pedagógusi ellátás keretében.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások; A gyermekjóléti alapellátások biztosítottak, Biztos Kezdet Gyermekházzal, Tanodával nem rendelkezik a település. Bursa ösztöndíjprogrammal támogatja az önkormányzat a kérelmezőket.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás; Gyermekek napközbeni ellátását az óvoda biztosítja. Bölcsődével egyelőre nem rendelkezik a település, tervben szerepelt már korábban is egy ilyen fejlesztés – akár pályázati úton – történő megvalósítása.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	**Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma**	**Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma**
	db	**Fő**
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.
2023	n.a.	n.a.
2024	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	**Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma** (TS 126)	**Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma** (TS 122)	**Működő családi bölcsödei férőhelyek száma** (TS 125)	**Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma** (TS 121)	**Működő mini bölcsődei férőhelyek száma** (TS 127)	**Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma** (TS 123)	**Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma** (TS 124)	**Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma** (TS 120)
	db	**Fő**	**db**	**Fő**	**db**	**Fő**	**db**	**Fő**
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) gyermekvédelem;

Gyermekjóléti alapellátást Gyarmat településen a kötelező feladat-ellátási körébe tartozó, személyes gondoskodás keretében nyújtott gyermekjóléti alapellátásokat integrált intézményén, a Téti Kistérség Sokoróaljai Önkormányzatainak Gyermekjóléti és Szociális Intézményén keresztül biztosítja. A szolgáltatás valamennyi tevékenysége – a gyermekvédelmi törvény szellemiségére és szabályozására építkezve – a gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányul. A veszélyeztetettség a gyermekvédelmi törvény szerint „olyan – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza". A veszélyeztetettség már kora gyermekkorban megjelenik. A jelzőrendszer működésének köszönhetően ezek hamar kiszűrésre kerülnek településünkön.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások településünkön korlátozottak.

A gyermeket nevelő családoknál a kialakult krízis helyzetet – ami főként anyagi helyzet miatt van – igyekszik a település közösen megoldani. A gazdasági válság, a munkanélküliség magával hozza, hogy egyre több család kerül még nehezebb anyagi helyzetbe, fokozatosan nő azok száma, akik segítségre szorulnak, amit azonban csak lokalizálni tudunk, véglegesen megoldani a rendelkezésre álló forrásokból nem lehet. Krízishelyzetben az önkormányzat dolgozói információval látják el az érintett családokat. A családsegítő és a falugondnok a feladatkörükbe tartozóan megteszik a szükséges intézkedéseket. Illetve kiemelkedően jó a kapcsolat a Téti Kistérség Sokoróaljai Önkormányzatainak Gyermekjóléti és Szociális Intézmény vezetőjével is, aki helyi lakos.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Jellemzően a településen működő gyermekkel foglakozó intézmények, szervezetek biztosítják a gyermekek számára egész évben a programokat. Civil szervezetek adnak az év közben több lehetőséget, eseményt a gyermekek számára (pl. gyermeknap, Mikulás nap, Advent, falunap/búcsú, szüreti felvonulás, májusfa állítás, húsvétvárás, traktoros felvonulás, sport-családi nap). Ezekben az eseményekben az önkormányzat is részt vesz. Az iskolán belül néptánc, tömegsport, foci lehetőségek adottak. Óvodában is – jelentkezők függvényében – néptánc lehetőség adott. Az óvodában tematikus hetekben beépített programok keretében egészséges életmód népszerűsítése zajlik. Az iskolában ez úgy valósul meg, hogy zöldségeket hoznak és ennek keretében növelik az egészség tudatosságot.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

Az oktatási intézmények a tanév során, közétkeztetés keretén belül biztosítják a gyermekétkeztetést, vásárolt élelmezés útján.

Gyarmaton szerencsére nincs olyan gyermek, aki olyan rossz anyagi körülmények között, hogy nem jutna naponta egyszer meleg étel az iskolai szünet időszakában.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok; nincs ilyenről tudomásunk.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A hátrányos megkülönböztetés nem történt, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárásra nem került sor, jelzéssel nem éltek.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Továbbra is megszervezésre kerül a karácsonyi adománygyűjtést,- és osztást, eljuttatva a lakosság által felajánlott játékokat, édességeket és ruhaneműket az arra rászoruló gyermekeknek.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossággal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Az önkormányzat alapellátási kötelezettségei és önként vállalt feladatai ellátása értelmében gondoskodik oktatási-nevelési intézményei működtetéséről. Az óvoda fenntartója az önkormányzat, az iskola fenntartója az állam.
Minden gyermeknek biztosítani tudják az óvodai férőhelyet és a szakember létszám is biztosított. Az oktatási intézmények mindegyike rendelkezik esélyegyenlőségi tervvel.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt.

A szakértői bizottság véleményének figyelembe vételével az oktatási intézmények biztosítják az a korai fejlesztést és gondozást az érintett gyermekek esetében.
Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:
a)különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermek,tanuló
ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló

A gyarmati óvoda tárgyi és személyi feltételei biztosítani képesek a hátrányos helyzetű (H-H-s), és a halmozottan hátrányos helyzetű (H-H-H-s) kisgyermekek integrált nevelését.
b) A székhelyintézményben átlagosan 3-6 fő részesül rendszeres gyermekvédelmi támogatásban.
c) Az óvoda maximális férőhelye 65+30 fő (tagintézménnyel együtt), egyenlőre a születési adatokat figyelemmel kísérve biztosítani tudjuk minden jelentkező számára az óvodai ellátást. Új

telephelyként 2026. szeptember 1-jétől a 9125 Szerecseny, Széchenyi utca 8. szám alatt is működik egy egység 25 férőhellyel.

d) SNI-s gyermek viszonylag ritkán akad, ennek oka a jogszabályok változása, s az is jellemző, hogy napjainkban nehezen döntik el még a szakemberek is óvodáskorban, ki tekinthető sajátos nevelési igényűnek. Ettől függetlenül évről-évre nő az olyan viselkedészavaros, pszichés problémával küzdő gyermekek száma, akik napi szinten differenciált nevelést igényelnek.

e) A 2008/2009-es tanévtől kezdődően alkalmazni kívánják a DIFER-mérést óvodánkban, amit az előző tanévben részben már ki is próbáltunk. A módszernek köszönhetően egyszerű módon ki tudják szűrni az esetlegesen iskola-éretlen gyermekeket, illetve a felszínre kerülő problémákat, részképesség-hiányokat javítani is tudjuk tudatos, játékos módon - mert ez a program ebben is segítséget nyújt.

f) Fontosnak tartják, hogy az óvodai programokon minden gyermek részt tudjon venni, ezért a kirándulásokat, bábszínházakat az óvoda saját költségvetéséből is igyekszik támogatni. Igyekeznek olyan programokat szervezni, amelyek nem terhelik meg túlságosan a szülőket anyagilag, esetleg ingyenesek (Kölyökidő Alapítvány)

g) Alapvető céljuk, hogy biztosítsuk az intézményen belül a szegregációmentességet, és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Fontosnak tartják, hogy óvodáik szolgáltatásaihoz való hozzáférés egyenlőségét biztosítsák, és további céljaik közé tartozik még, hogy kompenzálják a hátrányos helyzetű gyermekek esetleges lemaradását, és teremtsék számukra esélyt hátrányaik leküzdésére – az intézmény minden tevékenysége során.

h) Az intézmény vezetője felelős azért, hogy az óvoda minden dolgozója, és a szülők számára is elérhető legyen az intézkedési terv. Ismerjék meg és kövessék figyelemmel a benne foglaltakat.

i) Az óvoda vezetője köteles megtenni az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben a szükséges lépéseket, szankciókat; a panaszokat ki kell vizsgálni.

j) A nevelőtestület minden tagja felelős azért, hogy tisztában legyen az esélyegyenlőségre vonatkozó előírásokkal, és biztosítsa a diszkriminációmentes nevelést.

k) A nevelőtestület tagjainak kötelessége még, hogy ismerje az intézkedési tervben foglaltakat, diszkrimináció esetén haladéktalanul jelezzen felettesének

a) Az akcióterv megvalósítását folyamatosan nyomon követik, évente áttekintik, annak eredményét szülői értekezleten hozzák nyilvánosságra.

m) a köznevelséshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Gyógypedagógiai és logopédiai ellátás a Gyarmati Aranydió Óvodában

Intézményünkben a Győr-Moson-Sopron Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Téti Tagintézménye biztosítja a gyógypedagógiai és logopédiai alapellátást, valamint a sajátos nevelési igényű (SNI) és egyéb különleges bánásmódot igénylő gyermekek fejlesztő ellátását.

Az SNI és egyéb fejlesztést igénylő gyermekek a szakértői véleményben foglaltaknak megfelelően, utazó gyógypedagógusok és logopédusok közreműködésével helyben részesülnek az ingyenes fejlesztésben. Az előírt szűrővizsgálatok az óvodában helyben történnek, amelyek eredményéről a szülők minden esetben tájékoztatást kapnak.

Amennyiben a szűrővizsgálatok vagy a pedagógiai megfigyelések alapján felmerül a további vizsgálat szükségessége, a gyermeket a Pedagógiai Szakszolgálathoz irányítjuk komplex fejlettségi vizsgálatra. A vizsgálat eredménye alapján az illetékes szakértői bizottság szakértői véleményt állít ki, amely meghatározza a szükséges fejlesztések típusát és óraszámát. A fejlesztő szakember heti órabeosztást készít, amelyet ismertet az igazgatóval. Ennek megfelelően a gyermekek gyógypedagógiai, logopédiai vagy egyéb fejlesztő foglalkozásokban részesülnek.

Az óvodapszichológusi ellátás korábban az intézményben volt elérhető, jelenleg azonban helyben nem biztosított, a szolgáltatás. Pszichológiai ellátás igénybevételére a 2025/2026-os nevelési évtől is van lehetőség a Győr-Moson-Sopron Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Téti Tagintézményén keresztül. A szülők pszichológiai megsegítést és nevelési tanácsadást telefonos előzetes bejelentkezést követően, a rábaszentmihályi tagintézményben vehetnek igénybe. A szakemberek munkája megfelelő szakmai támogatást nyújt a gyermekek és családjaik számára.

A leírt ellátási rend intézményünk székhelyóvodájában és két telephelyén is egységesen valósul meg.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	**Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 087)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 092)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül** (TS 093)
	Fő	**Fő**	**%**
2019	67	0	0,00
2020	59	0	0,00
2021	59	0	0,00
2022	54	0	0,00
2023	57	0	0,00
2024	52	1	1,92

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	**Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban**	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)** (TS 094)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül** (TS 095)
	Fő	**Fő**	**%**
2019	n.a.	3	1,80
2020	n.a.	6	3,47
2021	n.a.	4	2,21
2022	n.a.	5	2,89
2023	n.a.	2	1,14
2024	n.a.	1	0,56

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma** (TS 096)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül** (TS 097)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban** (TS 098)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva** (TS 099)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma** (TS 100)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül** (TS 101)
	Fő	**%**	**Fő**	**%**	**Fő**	**%**
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	0	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	0	n.a.	n.a.	n.a.
2022	0	n.a.	0	n.a.	n.a.	n.a.
2023	0	n.a.	0	n.a.	n.a.	n.a.
2024	0	n.a.	0	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	**Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma** (TS 114)	**Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma** (TS 113)
	fő	**fő**
2019	6	0
2020	6	0
2021	6	0
2022	4	0
2023	3	0
2024	3	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a köznevelséhez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei

- Gyakorlatközpontúság és alkalmazható tudás

A nevelő-oktató munkában prioritást kap az a szemlélet, hogy a tanulók a tanulási folyamat során minél önállóbban és a lehetőségek szerint a valós környezetben szerezzék meg a mindennapi életben megismerhető tudáselemeket.

- A tudás- és a képességfejlesztés helyes aránya

Arra törekszünk, hogy a képességfejlesztési módszereket a hozzájuk kapcsolódó tartalmi lehetőségekkel együtt alkalmazzuk.

- Egyéni bánásmód elve
- Tevékenységközpontúság

A tanítás során - az életkori sajátosságoknak megfelelő szinten - élményszerű helyzetek teremtésével a tanulók tapasztalatokat szereznek, maguk fedezik fel a környezeti elemek közötti kapcsolatokat és összefüggéseket, azokból következtetéseket vonnak le.

- Differenciált fejlesztés és esélyegyenlőség

Olyan differenciált tanulásszervezési módszereket alkalmazunk, amelyek lehetővé teszik a tanulók személyi szükségleteinek, tudásának, képességeinek, érdeklődésének és érdekeltségének megfelelő fejlesztést.

- Gyermekközpontúság
- Demokratizmus

Az iskolai élet valamennyi területén arra kell törekedni, hogy a pedagógusok, a tanulók, a szülők közösségei, az iskola társadalmi környezetének demokratikus jogai az iskola fejlesztésének eredményeképpen érvényesüljenek.

- Nyitottság

Az iskola nyitott a helyi társadalom iránt, részt és szerepet vállal a község életében.

Az általános iskolás gyermekek fejlesztésére irányuló munkát az intézmények pedagógusai mellett az általános iskola fejlesztő pedagógusai, gyógypedagógusai, pszichológusa végzik az Pedagógiai Szakszolgálat keretein belül.
A gyógypedagógusok, a pszichológus kellő érzékenysége, szakmai tudása, a fogadó pedagógus szemlélete, nyitottsága, segítőkészsége, kreativitása, megfelelően alkalmazott pedagógiai módszerei, elengedhetetlen feltételi az eredményes munkának.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai
(A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	3	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	4	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	120	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	5	
Az óvoda nyitvatartási ideje (6:30 h-tól 16:30h-ig):	6:30	16:30
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	n.a.	
Személyi feltételek	**Fő**	**Hiányzó létszám**
Óvodapedagógusok száma	9,5	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	9,5	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	5+1	0
Kisegítő személyzet	0	0

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	**3-6 éves korú gyermekek száma**	**Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt** (TS 085)	**Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 090)	**Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 088)	**Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 087)	**Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma** (TS 086)	**Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül** (TS 091)	**Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma** (TS 089)
	fő	**db**	**db**	**db**	**fő**	**db**	**fő**	**fő**
2019	n.a.	3	65	1	67	0	0	22
2020	n.a.	3	65	1	59	0	0	20
2021	n.a.	3	65	1	59	0	0	20
2022	n.a.	3	65	1	54	0	0	18
2023	n.a.	3	65	1	57	0	0	19
2024	n.a.	3	65	1	52	0	0	17

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	**Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)** (TS 080)	**Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)** (TS 081)	**Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)** (TS 079)	**Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt)** (TS 082)	**Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban** (TS 084)
	db	**db**	**db**	**fő**	**%**
2019	0	8	1	20,88	47,31
2020	0	8	1	21,63	49,13
2021	0	8	1	22,63	47,51
2022	0	8	1	21,63	42,20
2023	0	8	1	21,88	50,29
2024	0	8	1	22,38	46,93

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejeők a nappali oktatásban	
Tanév	**A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban** (TS 083)
	Fő
2019	18
2020	23
2021	19
2022	19
2023	17
2024	19

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az oktatási intézmény biztosítja a tanulók, a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók, iskolai ellátását, a tanulási esélyegyenlőségét.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót.
Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat.
Gyarmaton az oktatás, képzés területén hátrányos megkülönböztetés nem történt, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárásra nem került sor.

c) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

A településen egy általános iskola működik. Az óvodai nevelés 1 önkormányzati fenntartású óvodában történik.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	**Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma**	**Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma**	**Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma**	**Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma** (TS 112)
	Fő	**Fő**	**Fő**	**Fő**
2019	n.a.	n.a.	n.a.	8
2020	n.a.	n.a.	n.a.	5
2021	n.a.	n.a.	n.a.	8
2022	n.a.	n.a.	n.a.	3
2023	n.a.	n.a.	n.a.	3
2024	n.a.	n.a.	n.a.	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

A szociális hátrányok enyhítése, a tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése érdekében az általános iskola képesség kibontakoztató vagy integrációs felkészítést szervez, amelynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Szociális hátrányok a gyermekek körében. Az intézményekben nem minden esetben biztosított a megfelelő korai fejlesztés. Szakember hiány. A szünidei foglalkoztatás kibővítése.	Szociális hátrányok enyhítése. A korai fejlesztés biztosítása a gyermekek számára. Szakemberek, mint fejlesztő pedagógus, logopédus, gyógypedagógus, pszichológus. Korai fejlesztés (pl. TSMT torna). A szünidőkre, rövidebb/hosszabb idejű, változatos tartalmú foglalkozások biztosítása, felügyelettel egybekötve.
A gyermekek tudatos telefon- és internethasználatának, a szülői motivációnak, valamint a szülő–gyermek kapcsolat erősítésének hiányosságai.	A gyermekek tudatos és biztonságos telefon- és internethasználatának elősegítése, a szülők digitális tudatosságának és nevelési kompetenciáinak erősítése, valamint a szülő–gyermek kapcsolat javítása közös programok, tájékoztatók és szemléletformáló tevékenységek révén.
A gyermekek és fiatalok mindennapjaiban egyre nagyobb szerepet kap az online tér, miközben nem minden esetben rendelkeznek megfelelő ismeretekkel a biztonságos internet- és telefonhasználatról, az online zaklatás felismeréséről és kezeléséről, a tudatos pénzügyi magatartásról, illetve az életkoruknak megfelelő szexuális ismeretekről (pedofília). Szükség van olyan rendszeres, megelőző és szemléletformáló programokra, amelyek ezekben a témákban hiteles, érthető és gyakorlati segítséget nyújtanak.	A gyermekek és fiatalok tudatosságának, önvédelmi képességének és felelős döntéshozatalának erősítése, különösen a biztonságos internet- és telefonhasználat, az online zaklatás megelőzése, a pénzügyi tudatosság és az életkoruknak megfelelő szexuális ismeretek (pedofília) területén.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nemek közötti esélyegyenlőséget Európai Uniós irányelvek és további törvények is biztosítják. Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében azonos jogok illetik meg. A nőket és férfiakat egyenlő bánásmód illeti meg a munkavállalás, a szakképzés, az előmenetel, a szociális biztonság, stb. területén.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A gyermekgondozási szabadságról (GYES, GYED, GYET) visszatérni szándékozó, illetve a kisgyermeket nevelő nők számára a korábbi munkahelyükre való visszatérés több szempontból is nehéz feladatot jelent. A munkaadók sokszor gondolják azt, hogy a gyermeket nevelő nők kevésbé terhelhetők, gyermekük esetleges betegségei, a család ellátása miatt kevésbé kiszámíthatók. Munkától való tartós távollétük alatt készségeik, ismereteik elavulnak, megkopnak, amely alkalmazásukban hátráltathatja őket (főleg, ha több gyermek születése miatt hosszabbidőt töltöttek távol). Még nagyobb hátrányban vannak azok, akik gyermeküket, vagy gyermekeiket egyedülállóként nevelik, és/vagy esetleg pályakezdőként kevés munkatapasztalattal rendelkeznek. A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. Az Ebktv. pedig megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet, illetve az életkort is.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

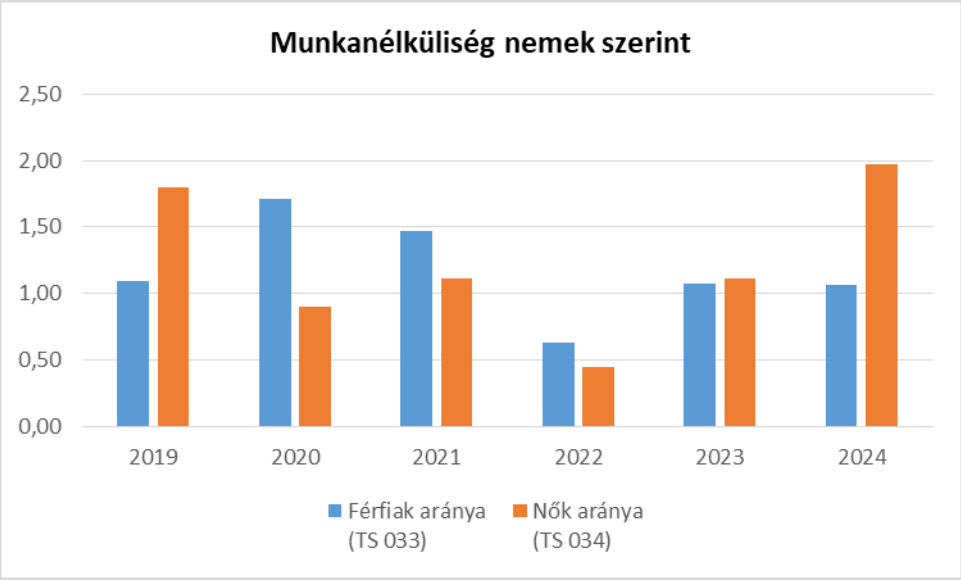
A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség, kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzetük számos okra vezethető vissza. Ilyen többek között az anyaság, az iskolázottság, az életkor. A HEP elkészítése folyamán vizsgált adatok tükrében megállapítható, hogy a férfiak és nők aránya közel azonos. Az álláskeresők számának tükrében az látható, hogy nem mutatható ki egyértelmű tendencia arra vonatkozóan, hogy a nők, vagy a férfiak aránya volt-e magasabb. Az utolsó vizsgált évben éppen a nők szerepeltek nagyobb mutatószámokkal az álláskeresők között.

A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak. A nők számát az aktív korú lakónépesség arányában vizsgálva megállapítható, hogy ebben a korosztályban számuk általában a férfiakénál alacsonyabb, a 65 év felettiek körében ez az arány megfordul. A nők átlagéletkora magasabb a férfiakénál a településen.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint
(a 3.2.1. táblával azonos)

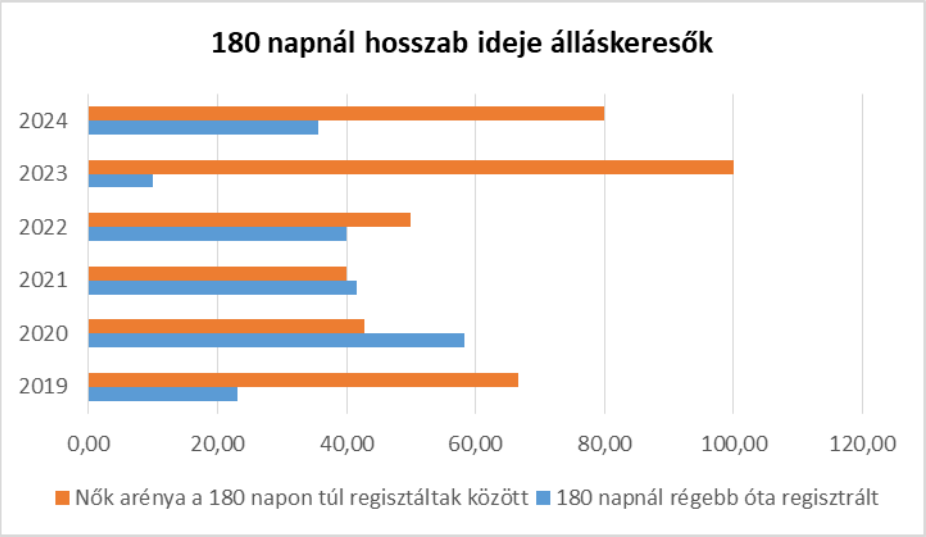
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2019	1,09	1,8	1,45%
2020	1,71	0,9	1,31%
2021	1,47	1,11	1,29%
2022	0,63	0,45	0,54%
2023	1,07	1,11	1,09%
2024	1,06	1,97	1,52%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2019	23,08	66,67
2020	58,33	42,86
2021	41,67	40
2022	40	50
2023	10	100
2024	35,71	80

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	**Nyilvántartott álláskeresők száma** (TS 052)	**Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma** (TS 053)
	fő	**Fő**
2019	13	0
2020	12	1
2021	12	0
2022	5	0
2023	10	0
2024	14	1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az állami foglalkoztatási szerv adatait a nők foglalkoztatási esélyeinek tekintetében vizsgálva megállapítható, hogy a 180 napnál régebben nyilvántartásban szereplő nők aránya közel 50%-al magasabb a férfiakénál.

A foglalkoztatás és a munkanélküliség alakulásának a nők körében a településen nem lehet okozati tényezője a családi napközi, és az óvodai férőhelyek száma, hiszen a településünkön, mindenki számára elérhető szolgáltatás.

A Téti kistérségben a nők foglalkoztatottsága felülreprezentált a kereskedelem, vendéglátás, a pénzügyi tevékenységek és a közösségi, személyi szolgáltatások nemzetgazdasági ágazatokban.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A helyi intézmények, munkaügyi központ, civil szervezetek által szervezett képzésekben, pályázati programokban építenek a nők jelenlétére.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A nők elhelyezkedési esélyeit csökkenti az alacsony iskolai végzettség, a származás, etnikai hovatartozás, vagy ha hátrányos helyzetű kistérségekben élnek. Különösen nehéz helyzetben vannak azok, akiknél ezek a tényezők együttesen jelentkeznek.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. Hivatalos észrevétellel nem éltek a foglalkoztatás területén jelentkező hátrányos megkülönböztetésről. A nők sikereinek gyakran emlegetett buktatója az ún. üvegplafon-elmélet. Ez a szociológiai fogalom arról szól, hogy bizonyos határig, általában a második vezetői szintig viszonylag gondtalan az előrejutásuk. Ott azonban egy láthatatlan falba ütköznek.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, mert esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmény a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek szakszerű gondozását – nevelését végzi. Ezen túlmenően a gyermekek életkorának és egészségi állapotának megfelelő, foglalkoztatást és étkeztetést biztosít azon gyermekek számára, akiknek szülei munkavégzésük, betegségük, szociális helyzetük, vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A településen biztosított az óvodai és iskolai ellátás is. Nem merült fel probléma ellátatlan gyermek kapcsán, illetve elutasított felvételről. Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény és felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti. Az általános iskolában Nkntv. értelmében 16 óráig kell megszervezni a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A törvény 4. §-ának 4. pontjában rögzíti továbbá az egész napos iskola fogalmát, mely olyan iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik meg. Az önkormányzati intézmények figyelembe veszik a női munkavállalók problémáit és megoldási lehetőséget kínálnak.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2019	1	n.a.	-
2020	1	n.a.	-
2021	1	n.a.	-
2022	1	n.a.	-
2023	n.a.	n.a.	-
2024	1	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	**Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma**	**Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma**
	db	**Fő**
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.
2023	n.a.	n.a.
2024	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	**Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma** (TS 126)	**Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma** (TS 122)	**Működő családi bölcsödei férőhelyek száma** (TS 125)	**Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma** (TS 121)	**Működő mini bölcsődei férőhelyek száma** (TS 127)	**Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma** (TS 123)	**Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma** (TS 124)	**Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma** (TS 120)
	db	**Fő**	**db**	**Fő**	**db**	**Fő**	**db**	**Fő**
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnő nyilvántartja a körzetében bejelentett lakcímmel rendelkező/életvitelszerűen élő várandós anyákat. Célzott és szükséglet szerinti gondozást végez családlátogatás és védőnői tanácsadás keretén belül. Írásban értesíti a gyermekjóléti szolgálatot, ha észleli a várandós anya válság helyzetét.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli erőszak megelőzésénél fontos a probléma korai feltárása. A veszélyeztetett populáció elsősorban a nők és a gyerekek, ezért fontos, hogy tisztában legyenek azzal, hogy a sérelmükre elkövetett erőszakos cselekmények esetén kihez fordulhatnak segítségért. Növelni kell az áldozatok részéről a bejelentési aktivitást, tudatosítva, hogy csak akkor lehet segíteni, ha szakemberekhez fordulnak. Az önkormányzat szociális ellátó rendszere a háziorvosi szolgálat, a

védőnő, a családsegítő szolgálat, óvoda és iskola, a szomszédok sokat tehetnek az észlelés érdekében.
A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak összefüggésben van a gyermekbántalmazással, és az elhanyagolás is jelen van a gyermekek életében.
Az érintett gyermekek családjaira jellemző, hogy többségük szociálisan hátrányos helyzetű és rendszeresek a szülők közötti konfliktusok. A bántalmazások hátterében főként anyagi, párkapcsolati, pszichés problémák és szenvedélybetegség állt.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások településünkön korlátozottak. Nincs anyaotthon, családok átmeneti otthona.
A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat tud segítséget nyújtani, családsegítés keretében:

- a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzbeli, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- a családgondozást, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékossággal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,
- a családokon belüli kapcsolaterősítést szolgáló közösségépítő, családterápiás, konfliktuskezelő meditációs programokat és szolgáltatásokat, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat.

Amennyiben az érintett az önkormányzat tudomására hozza az ilyen jellegű problémáját, természetesen az önkormányzat azonnal segítséget nyújt, akár információk, tájékoztatás biztosításával is.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A „gyűjtögetés-vadászat-halászat” klasszikus ősi hármasából övé volt a gyűjtögetés megtisztelő szerepe. Régen a nőnek nem volt keresete, semmiféle jövedelemre nem alapozhatott, a fizetett munka is váratott magára. A sajtóban a tanulni vágyó nőket kicsúfoló karikatúrák jelentek meg. Sokáig tartotta magát a nézet, amely szerint a női szakmák olyan szakmák, amelyekben gyakorlatilag a házimunka professzionálódik. Így lesz a társalkodó nőből tanár, a beteget ápoló anyukából ápolónő, vagy a konyhában szolgálatot teljesítő feleségből konyhalány. De meg kell hagyni, nagy fejlődés szemtanúi lehetünk ezen a téren is. Ma szinte nincs olyan szakma, amelyik női képviselőjét ne találnánk meg. Nem számít kuriózumnak egy női pilóta vagy vadász, és az sem okoz gondot, hogy elfogadjuk a súlyemelő vagy a futballista nőt. Ezekhez képest egy női bankigazgató vagy ügyvezető igazgató teljesen normális kategória. A dolog egyetlen szépséghibája, hogy a vállalkozó nők nagy része kényszervállalkozó. A gazdasági életben azok a nők érnek el sikereket, akik mögött komoly anyagi, erkölcsi és kulturális családi segítség áll. A vezetésben részt vevő nők a konszenzusra épülő csapatmunkát preferálják, szemben a férfivezetőkkel, akik hierarchiában rendeződő piramis-alakzatokat építenek ki munkájuk során. A hagyományosan is nőkhöz tartozó helyeken, az oktatás és az egészségügy területén nagyobb sikereket könyvelhetnek el a vezetésre szakosodott nők. A nők sikereinek gyakran emlegetett buktatója az ún. üvegplafon-elmélet. Ez a szociológiai fogalom arról szól, hogy bizonyos határig,

általában a második vezetői szintig viszonylag gondtalan az előrejutásuk. Ott azonban egy láthatatlan falba ütköznek.

Gyarmaton a közéletében a férfiak és a nők egyforma szerepet töltenek be. Az intézményekben egyértelműen megjelennek a női szereplők is, vezetői munkakörökben is.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nők helyzetét vizsgálva Gyarmaton is a legismertebb probléma a gyermeket vállaló anyák elhelyezkedése, illetve nőket érintő családon belüli erőszak, amiről korábban az 5.4. pontban már szó volt. A gyermeket vállaló anyák elhelyezkedésénél elsősorban a kisgyermekek nappali ellátását biztosító férőhelyeket (bölcsőde) kell biztosítani, ami Gyarmaton nem megoldott.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nők általában nem fogadják el, hogy nehezebb helyzetben vannak, Biztos Kezdet program megismertetése a lakossággal. Hagyományos nemi szerepek torzulása. Nők önértékelésének helyreállítása.	Segítő programok nők számára, Biztos Kezdet Gyermekház, ellátásokról tájékoztatás, Baba-mama klub. Hagyományos női szerepekhez történő visszatalásás segítése. Sztereotípiák eloszlatása, a női önértékelés helyreállítása.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

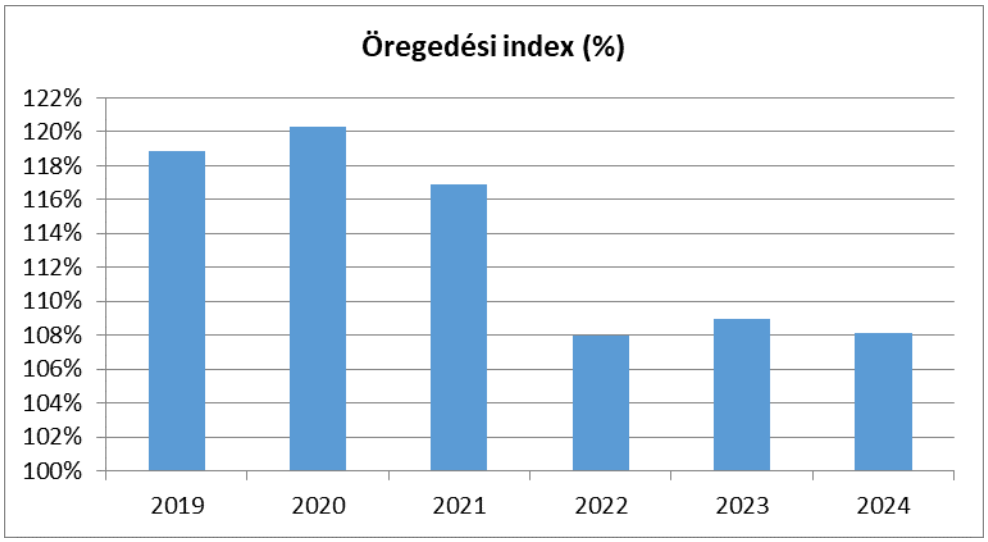
6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Gyarmat lakosságszámának vizsgálatakor megállapítható, hogy a népesség szám enyhe növekedést mutat, az időskorúak száma stagnál. Gyarmat jellemzően elöregedő település. Elmondható, hogy növekszik az átlag életkor és nő a nők élettartama.
Az idősek nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülnek, a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú, és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít számukra.
A saját jogú nyugellátások körébe tartozik az öregedési nyugdíj és a rehabilitációs járadék.
A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás az özvegyi nyugdíj, az árvaellátás, a szülői nyugdíj, a baleseti hozzátartozói nyugellátások valamint az özvegyi járadék.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

Év	**65 év feletti állandó lakosok száma (fő)** (TS 026 és TS 028 összesen)	**0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)** (TS 010 és TS 012 összesen)	**Öregedési index %** (TS 030)
2019	252	212	118,87%
2020	267	222	120,27%
2021	263	225	116,89%
2022	258	239	107,95%
2023	256	235	108,94%
2024	253	234	108,12%

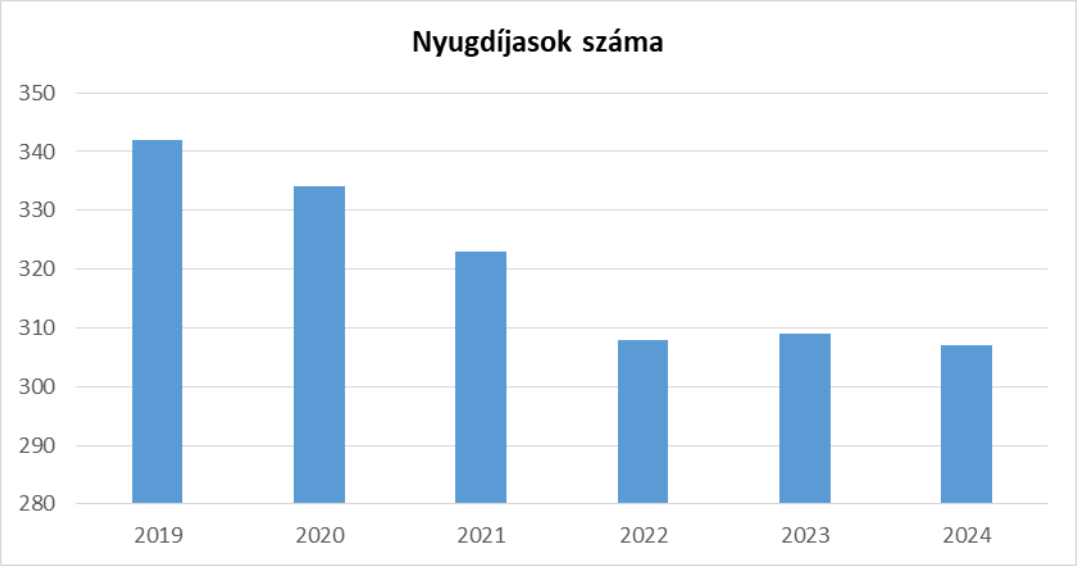
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

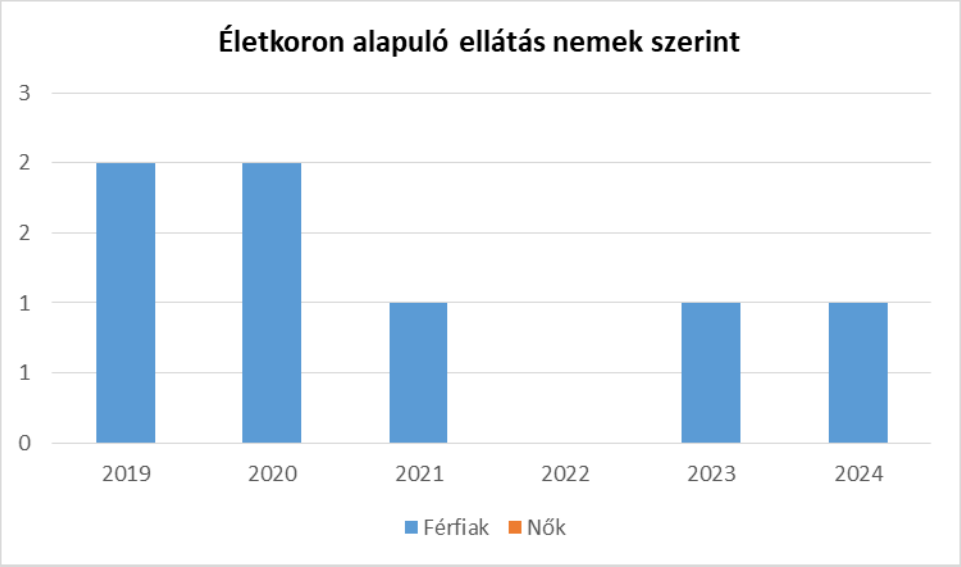
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2019	134	208	342
2020	132	202	334
2021	122	201	323
2022	116	192	308
2023	118	191	309
2024	118	189	307

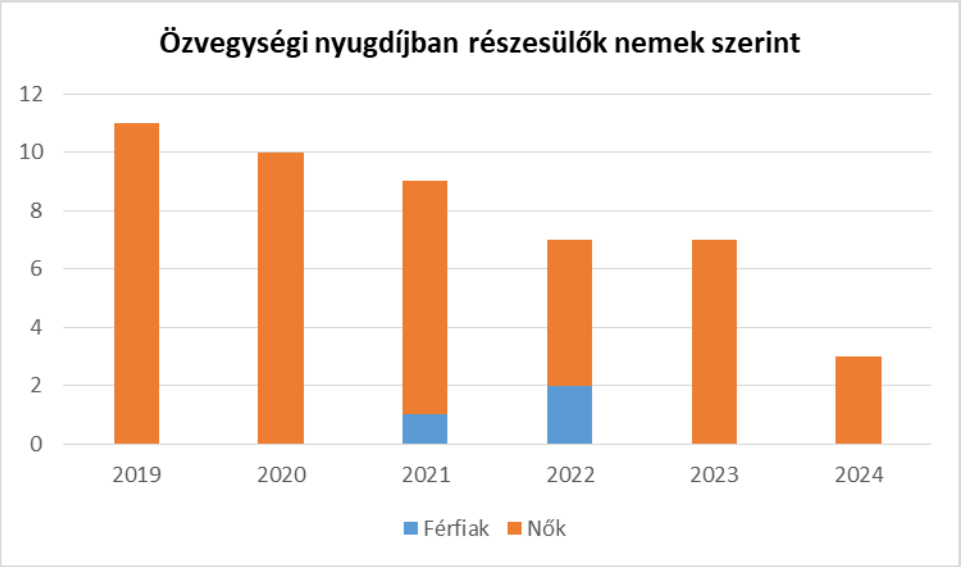
Forrás: TeIR, KSH Tstar

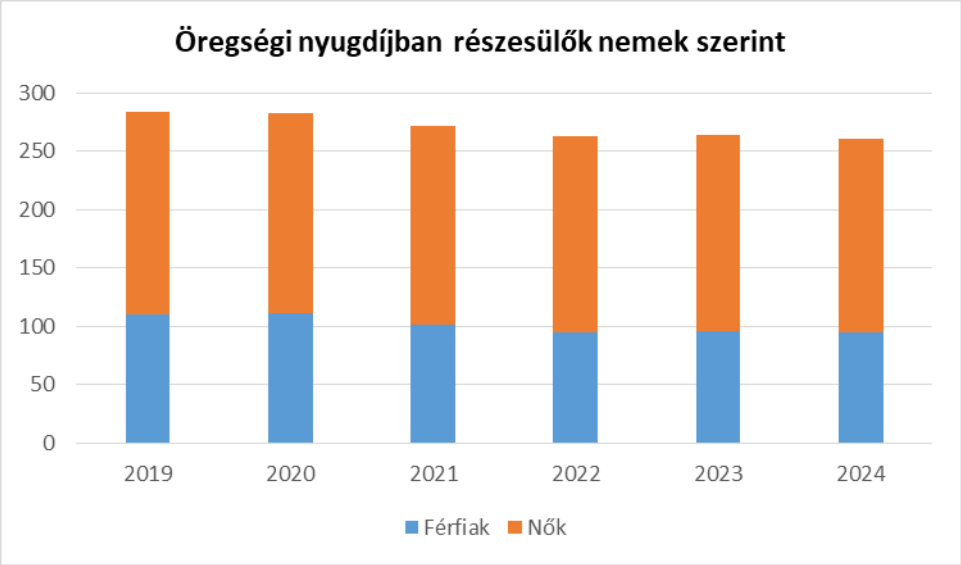

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2019	2	0	110	174	0	11	0
2020	2	0	111	172	0	10	0
2021	1	0	101	171	1	8	0
2022	0	0	95	168	2	5	0
2023	1	0	96	168	0	7	0
2024	1	0	95	166	0	3	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

Gyarmat lakosságszámának vizsgálatakor megállapítható, hogy a népesség szám növekszik, az időskorúak száma stagnál. Gyarmat jellemzően elöregedő település.
Ugyanakkor elmondható, hogy növekszik az átlag életkor és nő a nők élettartama.
Az idősek nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülnek, a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú, és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít számukra.
A saját jogú nyugellátások körébe tartozik az öregedési nyugdíj és a rehabilitációs járadék
A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás az özvegyi nyugdíj, az árvaellátás, a szülői nyugdíj, a baleseti hozzátartozói nyugellátások valamint az özvegyi járadék.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	**Év**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
	Fő összesen	**13**	**12**	**12**	**5**	**10**	**14**
41-45 év (TS 042)	Fő	0	0	1	0	0	0
	%	0,00%	0,00%	8,33%	0,00%	0,00%	0,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	1	1	1	1	1	1
	%	7,69%	8,33%	8,33%	20,00%	10,00%	7,14%
51-55 év (TS 044)	Fő	1	0	0	0	2	1
	%	7,69%	0,00%	0,00%	0,00%	20,00%	7,14%
56-60 év (TS 045)	Fő	0	1	1	1	0	2
	%	0,00%	8,33%	8,33%	20,00%	0,00%	14,29%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	5	5	4	2	3	4
	%	38,46%	41,67%	33,33%	40,00%	30,00%	28,57%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal							

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglakoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Az idősellátás területén egyre jelentősebb szerep jutott a civil szektornak, egyházi, alapítványi és magán szervezeteknek. Gyarmatbon több civil szervezet is biztosítja, szervezi az idősek szabadidő eltöltésének sokszínű programját. A helyi önkormányzat kiemelt figyelmet szentel az idősekre, évente megrendezésre kerül az idősek napja, idősek karácsonya. Az óvodásokkal közösen ünneplik az adventet.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket Az 55 év felettieket, illetve a tartós munkanélkülieket jobban érinti a foglalkoztatás terén fellépő hátrányos megkülönböztetés. A jelenlegi jogszabályok szerint a munkavállalása anyagi szempontból előnytelen a nyugdíjasok számára.

Nincs tudomásunk hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás területén.

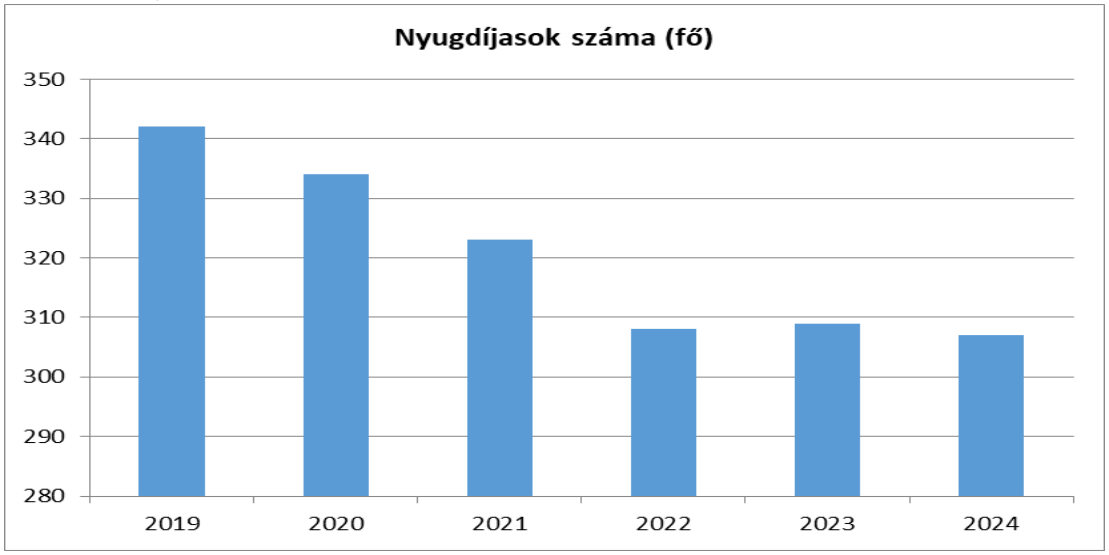
6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A helyi közszolgáltatások terén az idősekkel való foglalkozás magas színvonalú. A Téti Kistérség Sokoróaljai Önkormányzatainak Gyermekjóléti és Szociális Intézménye többek között a házi segítségnyújtásban részesülő időseket az elmagányosodás megelőzése érdekében gondozza. Emellett a Baptista Szeretetszolgálat Nyugat-dunántúli Szolgáltató Központja is részt vesz a feladatellátásban.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma
(Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)

Év	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma** (TS 063)	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma** (TS 064)	**Összes nyugdíjas**
2019	134	208	342
2020	132	202	334
2021	122	201	323
2022	116	192	308
2023	118	191	309
2024	118	189	307

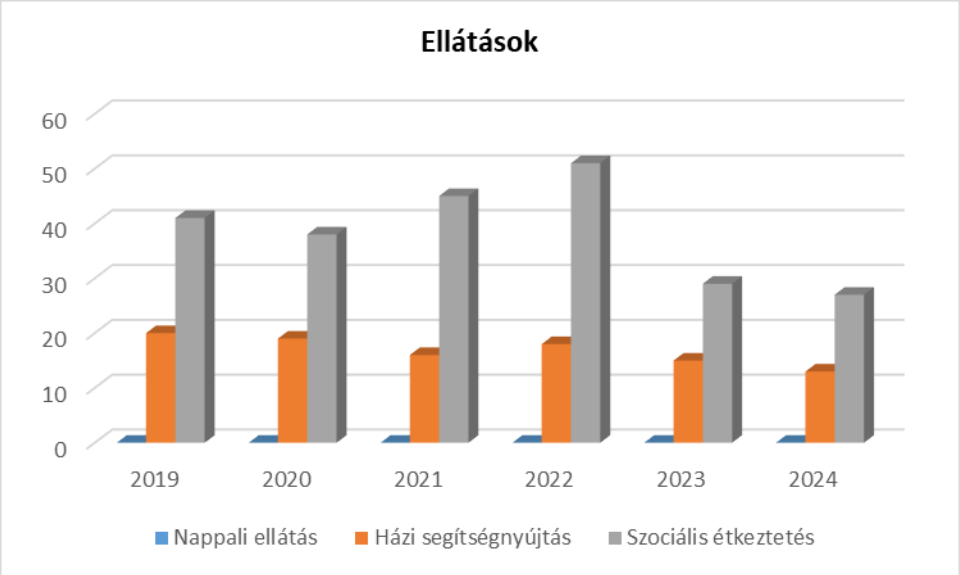
Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	**65 év feletti lakosság száma** (férfiak TS 026, nők TS 028)	**Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma** (TS 129)	**Házi segítségnyújtásban részesülők száma** (TS 130)	**Szociális étkeztetésben részesülők száma** (TS 131)
	Fő	**Fő**	**fő**	**fő**
2019	252	0	20	41
2020	267	0	19	38
2021	263	0	16	45
2022	258	0	18	51
2023	256	0	15	29
2024	253	0	13	27

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

A személyes gondoskodást nyújtó, időseket érintő szociális ellátásokról, köztük az idősek átmeneti elhelyezéséről az önkormányzat a kötelezendően ellátandó feladatai között biztosítja. A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulók részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.
Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamit szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni. Önként vállalt feladataival pedig ellátotti csoportok sajátosságaihoz kapcsolódó szükségletekhez alkalmazkodik.

Az intézményesített idősgondozás két szintéren történik. Az egyik szintér az idős saját lakókörnyezete, a másik a bentlakást biztosító idősek otthona. A kétféle ellátási forma átjárható az idősek igényeinek, szükségleteinek megfelelően. A Téti Kistérség Sokoróaljai Önkormányzatainak Gyermekjóléti és Szociális Intézményének adatai alapján elmondható, hogy az étkeztetés keretében napi egyszeri meleg ételt biztosítanak azoknak a szociálisan

rászorultaknak, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékosságuk, pszichiátriai, vagy szenvedélybetegségük, hajléktalanságuk miatt. A házi segítségnyújtás olyan gondozási forma, amely biztosítja az ellátott önálló életvitelének fenntartását lakásán, lakókörnyezetében. Segítséget nyújt az ellátást igénybe vevő életkorának, egészségi állapotának és szociális helyzetének megfelelő fizikai, mentális és szociális szükségleteinek biztosításában. Házi segítségnyújtás keretében biztosítjuk az ellátottnak a környezetével való kapcsolattartását, háztartásának vitelében és a higiénia biztosításában való segítségnyújtást (bevásárlás, takarítás, mosás, meleg étel biztosítása), a háziorvos utasításainak megfelelő gondozási, ápolási feladatok ellátását. A gondozónő az ellátottal segítő kapcsolatot alakít ki, s a krízishelyzet kialakulásának megelőzésében, illetve a kialakult krízishelyzet elhárításában nyújt támogatást. A szolgáltatást igénybe vevők életkora nagyon előrehaladott.
A támogató szolgáltatás célja a fogyatékos személyek önálló életvitelének megkönnyítése, önrendelkezési jogának biztosítása, elsődlegesen a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítségével, valamint önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosításával.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Az Ezüstfa Nyugdíjas Egyesület helyben számos, az idős generáció számára elengedhetetlen programmal szolgál.

b) idősek informatikai jártassága;

Az idősebb generáció foglalkoztatás béli problémáihoz nagymértékben hozzájárul az informatikai kompetenciáik hiánya. Jelenleg nincs tudomásunk informatikai képzési igényről az idősebb korosztályban. Amennyiben ilyen problémával fordulnak az önkormányzat felé, továbbítjuk az illetékes szerv felé (korábbi munkaügyi központ, vagy pályázati lehetőségek felmérése).
A Covid megjelenése időszakában felértékelődtek az emberi kapcsolatok, az idősebb generáció rákényszerült az okos eszközök használatára, így az ilyen jellegű tudásuk fejlődött.

d) a generációk közötti programok.

A településen megrendezésre kerülő programokba az egész lakosság bekapcsolódik, így azokon keresztül erősödik leginkább a generációk közötti kapcsolat. A Nyitott Pincék Napja is olyan esemény Gyarmaton, ahol a generációk közötti programok megvalósulnak.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Nem rendelkezünk információkkal.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A településen nem megoldott bizonyos szűrővizsgálatok biztosítása, valamint nincs	Szakosított ellátás kialakítása, szűrővizsgálatok biztosítása.

szakosított ellátás.	
Az idős korosztály nincs tisztában jogaikkal, az ügyintézések menetével (kérelem leadás), kapcsolati probléma az idősellátás az egészségügy és a szociális ellátók között.	Az idős korosztály problémáinak egyeztetése, megoldása kerekasztal beszélgetésekkel.
A településen élő idős lakosság körében magasabb a kockázata az áldozattá válásnak.	Bűnmegelőzés, kerekasztal beszélgetések, tájékoztó "Kopogtató" újság újraindítása.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

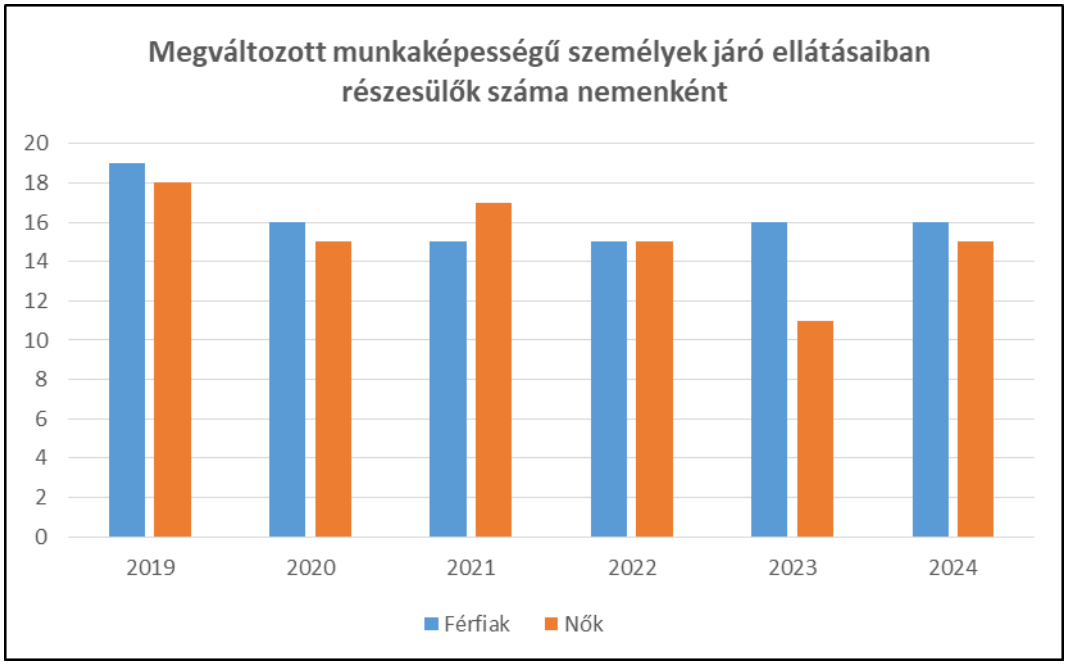
A helyzetelemzés során a fogyatékkal élőkkel kapcsolatos adatok nem mutatnak teljes képet, mivel a szakemberek megállapítása alapján nincs elegendő adat. Az oktatási intézményekben, egészségügyi ellátásban találhatók rész adatok, de ezek nem fedik le a teljes településen fogyatékossággal élő személyek egészét. A szociális ellátórendszer a fogyatékossággal élők számára a városban jól kiépítettnek mondható, elérhető számukra a házi segítségnyújtás, a támogató szolgáltatás. A közszolgáltatások esetében a fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés részlegese megoldott. Azon közszolgáltatást nyújtó épületekben, ahol még nincs meg, szükséges mind a fizikai, mind az infokommunikációs akadálymentesítés megvalósítása.

A falugondok segítségével a fogyatékkal élők ellátásához a hivatal minden segítséget meg tud adni.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2019	19	18	37
2020	16	15	31
2021	15	17	32
2022	15	15	30
2023	16	11	27
2024	16	15	31

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	**Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma** (TS 128)
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	0
2024	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

a) fogyatékossággal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

a)a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy

b)elismerten fizikai, elmebeli vagy pszichológiai károsodásban szenved. Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

a) rehabilitációs ellátásban részesül,

b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült.

Településünkön sajnos nem jellemző az integrált és a védett foglalkoztatás.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Nincs ilyenről tudomásunk.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Gyakran előforduló probléma, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú

végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.) A fogyatékos személyek foglalkoztatása akkor is meghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, a településen belüli közlekedési akadályok miatt, és különösen, ha a támogató szolgálattól sem kap segítséget. Ilyen információk beszerzése rendkívül nehéz, hiszen az érintettek nem hozzák a hátrányos megkülönböztetést nyilvánosságra, mert ezzel a jövőbeni alkalmaztatási kilátásaik is csökkennek. Gyarmaton nem jellemző problémáról van szó, jelzés ilyen jellegű problémáról nem érkezett.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A támogató szolgálat a saját lakókörnyezetben, lakóotthonban élő fogyatékos személyeknek nyújt alapszolgáltatást, amely a közösségi és szabadidős szolgáltatások elérésben (szállítás, kommunikáció) ad támogatást, emellett az igénybevevő saját környezetében, lakásán nyújt fejlesztést, gondozást, segíti az önálló életvitelt, támogatja az önérdek-érvényesítést. A saját lakókörnyezetben élő fogyatékos személyeknek a nappali ellátás is fejlesztési, étkezési lehetőséget nyújt, segíti az önálló életvitelt, a társadalmi szerepek gyakorlását. A gondozást igénylő fogyatékos személyek átmeneti elhelyezést, tartós bentlakásos szociális intézményi ellátást (rehabilitációs, ápoló-gondozó) is igénybe vehetnek.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek számára igénybe vehető ellátási, támogatási formákról a különböző szintű jogszabályok rendelkeznek. (pl. Fot., Szt., Cst.) A fogyatékkal élő felnőttek legnagyobb részének sokszor egyetlen megélhetési forrása az általában alacsony összegű rokkantsági nyugdíj, rokkantsági járadék, rehabilitációs ellátás, illetve plusz juttatásként a feltételek fennállása esetén a fogyatékossági támogatás. A gyermekeket tartós betegségük okán magasabb összegű családi pótlék illeti meg. A fogyatékos személyeket a rendszeres szociális ellátások megállapítása során az Szt. rendelkezései alapján további kedvezmények illetik meg (pl. a lakásfenntartási támogatásnál, aktív korúak ellátásánál a fogyasztási egység fogyatékosság, tartós betegség esetén +0,2-vel növekszik). A gyermekvédelmi törvény alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény jövedelemhatára tartós beteg gyermeket nevelő családok esetén magasabb. A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében a súlyos mozgáskorlátozott személyek gépkocsi szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) jogosultak. Sajnos az Szociális törvény alapján korábban járó közlekedési támogatás megszűnt. A fogyatékos személyek számára alap- és szakosított ellátási formák is rendelkezésre állnak. Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás.

Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon. A fogyatékkal élő vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülők gyakran a megfelelő információk hiányában nem részesülnek a számukra a jogszabály szerint járó pénzbeli és természetbeni ellátásban. A fogyatékos emberek helyi szervezetei, önkormányzati intézmények ebben segítséget tudnak nyújtani.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése; ami helyben megvalósítható, azt helyben biztosítja az önkormányzat, illetve a falugondok a rehabilitációs ellátásra történő eljutáshoz – szállítással – segítséget nyújt.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

A törvényi kötelezettség szerint az összes költségvetési intézménynek, az összes önkormányzati és közszolgáltatást nyújtó intézményeknek akadálymentesnek kellene lennie. Fontos, hogy a közszolgáltatás tényleges igénybe vételéhez nem elég az épületbe bejutni, azt be is kell tudni járni - legalább a közszolgáltatás igénybevételéhez szükséges mértékben-, valamint veszély esetén biztonsággal el kell tudni hagyni. A közszolgáltatás akkor hozzáférhető, ha a fizikai megközelítés lehetőségén túl az épületen belüli tájékozódás lehetősége biztosított a vak és gyengén látó, a siket, és nagyothalló, az értelmi fogyatékos, az autista, a súlyosan-halmozottan fogyatékos személy számára. A mozgássérültekkel kapcsolatban leggyakrabban a biztonságos és akadálymentes, vakok esetében pedig az érzékelhető környezetről van szó. Gyarmat közintézményeinek akadály mentesítettség kimutatása mozgáskorlátozottak vonatkozásában

Általános Iskola: részleges

Önkormányzat: teljes

Orvosi Rendelő: teljes

Óvoda: teljes

Téti Kistérség Sokoróaljai Önkormányzatainak Gyermekjóléti és Szociális Intézményének teljes

Védőnői Szolgálat részleges vagy komplex

Közintézmények egyes belső tereit, emeleteit szinte sehol nem tudják használni a fogyatékosok. A jelen követelmények alapján saját forrásból szinte lehetetlenség megvalósítani bármilyen további akadálymentesítést, melynek kivitelezhetősége csak pályázati források igénybevételével lehetséges.

Honlapon a látássérülteknek megfontolható a vizuális akadálymentesítés megoldása. (pl. hangos felolvasás).

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A fogyatékos ember alapvető joga, hogy hozzájusson a közérdekű, valamint a jogai gyakorlásához szükséges információhoz Az e-közigazgatás kiépítésével, szolgáltatás bevezetésével az önkormányzat növelné az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét is.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Gyarmaton a munkahelyek többségénél megoldott az akadálymentesítés és az egyéb intézmények esetében is fejlesztésre vár.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Jelenleg nincs pontos információ ezen pontról.

f) fogyatékossággal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossággal élő személyek nappali intézménye, stb.);

A közlekedéssel kapcsolatos törvényi szabályozás is arra irányul, hogy a közlekedési eszközök, utasforgalmi létesítmények, illetőleg az ezekhez tartozó jelző és tájékoztató berendezések a különféle fogyatékossággal élő személyek által biztonságosan használhatóak legyenek. A támogató szolgáltatás célja a fogyatékos személyek önálló életvitelének megkönnyítése, önrendelkezési jogának biztosítása, elsődlegesen a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítségével, valamint önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosításával.

Falugondnok és falubusz tud segítséget nyújtani a közlekedésben. Nappali ellátás más környező településeken megoldott.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Nincs ilyen juttatás, szolgáltatás.

7.4. Fogyatékossággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Nem érkezett olyan jelzés az önkormányzat részére, amelyben a fogyatékkal élők sajátos igényeiket jelezték volna.

7.5 A fogyatékossággal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nincs tudomásom ilyenről.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A lakosság nem ismeri a megyei civil szervezetek munkáját (Sokoróaljai Segítő Kéz Egyesület)	Megyei civil szervezetek munkájának megismerése
A településen élők számára nem minden esetben biztosított a megfelelő akadálymentesítés. Az akadálymentesítéssel kapcsolatos szemléletformálás	A középületek megfelelő akadálymentesítésének biztosítása. Vizuális és infokommunikációs akadálymentesítés biztosítása. Az

és érzékenyítés erősítése, valamint támogatás nyújtása az akadálymentesítést segítő eszközök beszerzéséhez.	akadálymentesítést és az önálló életvitelt segítő eszközök beszerzésének támogatása (pl. mobilrámpa, jármű). A fogyatékossággal élő személyek mindennapi nehézségeinek jobb megértése és enyhítése.

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A településen a járdák állapota nem megfelelő	Járdák felújítása
A csapadékvíz-elvezetés és a vízellátás a településen nem teljesen megoldott. Árammkimaradás tapasztalható, ami hatással van a közvilágításra is.	komplex csapadékelvezetési terv elkészítése és kivitelezés vízellátási problémák megoldása áramkimaradás, közvilágítási problémák megoldása
Meglévő önkormányzati utak állapota nem megfelelő, helyenként balesetveszélyes A lakosság közlekedési kultúrája nem megfelelő A megnövekedett áthaladó forgalom miatt a közlekedés biztonságossá tétele érdekében intézkedés indokolt	belterületi, önkormányzati kezelésű utak javítása közlekedési kultúra (rolleres közlekedés) fejlesztése közlekedés biztonságosabbá tétele (táblák, sebességmérők, közlekedésbiztonságot erősítő eszközök beszerzése)
A településen nincs multifunkciós közösségi tér A meglévő épületek nincsenek kihasználva (sportkör épülete), vagy felújításra szorulnak (plébánia, tájház, "Csillár" épület)	Multifunkciós közösségi tér kialakítása Plébánia felújítása, átalakítása, kihasználtságának növelése Hagyományorző tevékenységek (kézműves vásár), generációk közötti kapcsolatokat erősítő programok, szabadidős programok biztosítása a lakosság számára. Tájház, "Csillár" épület, Kisiskola, Óhegyi kereszt állagmegóvása, felújítása.
Bölcsődei ellátás hiánya	Önkormányzati ingatlanon (Óvoda u. 3.) bölcsőde kialakítása
A településrendezési terv módosítása indokolt, a gazdasági fejlesztések elősegítése, új munkahelyek létrejöttének támogatása és a helyben elérhető álláshelyek számának növelése érdekében.	A rendezési terv megújítása, új munkahelyek létesítése a hátrányos helyzetű célcsoportok számára.
Az utóbbi években felmerült problémaként a rolleres, biciklis közlekedés, illetve a közlekedés során használt okoseszköz.	Előadások szervezése, tájékoztatás. Polgárőrség bevonása az intézmények körüli fokozottabb jelenlét érdekében. Kamerarendszer bővítése. Burkolati jelek, fényvisszaverők, táblák kihelyezése.
A különböző célcsoportú hátrányos helyzetűek informatikai komptenciáinak fejlesztése.	A hátrányos helyzetű célcsoportok (mélyszegénységben élők, idősek, vagy GYES ellátásról visszatérő nők) IT kompetenciáinak fejlesztése, különös tekintettel az álláskeresésre, az elmagányosodás, elszigetelődés problémakörére.
Orvosi, fogorvosi, védőnői rendelő és egyéb önkormányzati fenntartású intézmények, valamint játszótér, temető felújítása, állagmegóvása.	A település lakosainak számára a megfelelő szolgáltatás biztosítása érdekében a kor követelményeinek megfelelő orvosi, fogorvosi, védőnői rendelő biztosítása. Jelenleg a sportkör által használt helyiség felújítása. Biztonságos, a mindenkori követelményeknek megfelelő, a lakossági igényeket kieglégítő játszótér fenntartása. A temető kegyeleti jellegének megőrzése, rendezett, méltó és esztétikus környezet biztosítása.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és non-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Jellemző a szolgáltatásokra, hogy egymásra épülnek, egymást kiegészítik. A személyre szabott szolgáltatások biztosítását a helyi ellátórendszeren belüli koordináció, együttműködés biztosítja. Ezek pontos számáról, szervezettségéről nem állnak adatok rendelkezésünkre.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Az együttműködés pénzügyekhez kapcsolódó adminisztrációs feladatok ellátására, rendezvények lebonyolítására is kiterjed. Gyarmaton az utóbbi években megerősödtek a civil szervezetek és munkájukat agilis, a település érdekeit figyelemvevő vezetők irányítják. Az önkormányzat folyamatosan keresi a lehetőséget, hogy munkájukat segítve támogatásban részesítse őket.

Erősnek mondható az önkormányzat- civil szervezetek- egyház - önkormányzati intézmények közötti együttműködés, mely megnyilvánul az eredményekben, sikeres rendezvényekben.

Kálvária: Gyarmat, Belterület 751 hrsz.-on a sok éve pusztuló helyi Kálvária felújításának a LEADER Egyesülethez történő pályázati anyagának elkészítése, 2012.

Együttműködési Megállapodás az RK Egyházközség Gyarmat- Önkormányzat között, 2012.

Pályázat lebonyolítása, hogy az Egyházközség vezetőjének csak nyilatkoznia, aláírni kelljen. 2013. 03.13-án kelt jogerős Építési engedély megszerzése a Győri Járási Hivatal Járási Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatalától.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Az önkormányzat a település érdekeit szem előtt tartva több területen is együttműködik a térség településeivel. Sokoróaljai Segítő Kéz Közhasznú Egyesület célja a kistérségben fogyatékkal élő gyermekek és felnőttek életminőségének, esélyegyenlőségének javítása. A fogyatékkal élő gyermekek és felnőttek családtagjai részére lelki, anyagi és jogi segítségnyújtás. A fogyatékkal élő gyermekek és felnőttek oktatását, nevelését, gondozását végző szervezetek anyagi támogatása. A fogyatékkal élők tanulásának, képzésének támogatása.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A nemzetiségi önkormányzatok érdekképviseletet is ellátnak, képviselik a nemzetiségük érdekeit, törekednek az esélyegyenlőség megtartására. Téti Cigány és Kulturális Érdekvédelmi Szervezetnek kistérségi ellátásra írta.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A településen működő civil szervezetek többsége kapcsolódik, illetve részt vesz a közfeladatok ellátásában. A 4 civil szervezet az érintett célcsoportokkal kapcsolatosan is az esélyegyenlőség elérésére törekszik. A szervezetek alapszabályukban meghatározott módon képviselik tagságukat, társadalmi párbeszédet kezdeményeznek szükség esetén, támogatják lehetőségükhöz mérten a látókörükben élő rászoruló célcsoport tagjait.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az önkormányzat számára fontos a helyi vállalkozások szerepvállalása, a település érdekeit figyelembe vevő intézkedéseik megtétele. Törekednek a jó partneri kapcsolat kialakítására, mely eredményeként közös akarattal tudnak lépéseket tenni az esélyegyenlőség megteremtéséért.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

Adatgyűjtés folyamán, mely kiterjedt az önkormányzat intézményei, vezetői, képviselői felé megfogalmazódtak a településen élők problémái, esélyegyenlőség biztosítása kapcsán felszínre kerülő akadályok. Az adatgyűjtés kiterjedt a kistérségi és helyi dokumentumokra, a Gyarmatot érintő területekre. Az adatgyűjtés folyamán mód lett megismerni a megkérdezett szervezetek jellemzőit, lehetőségeit, szabályozásukat és mindazt, amit eddig tettek és tesznek a saját területükön az esélyegyenlőség biztosítása érdekében. Példák, esetek tanulmányozása is megtörtént. Az elkészült dokumentum tervezet a helyben szokásos módon, a városi honlapon került közzétételre, melyről az állampolgárok is véleményt mondhatnak.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A szervezeteknek és a lakosság számára is elérhetővé válik az elfogadott, a honlapon közzétett esélyegyenlőségi program. A határidőket figyelembe véve, az intézkedések eredményeiről nyílt bizottsági és képviselő-testületi üléseken történik beszámolás és ilyen módon biztosított lesz a megvalósítás ellenőrzése is.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegény-ségben élők	• Magatartási formaként jelentkezik a mélyszegénység, életviteli problémák kultúrából adódóan • A településen életvezetési és adósságkezelési tanácsadás nem megoldott • A településen élő lakosság körében jelentős az alacsony, nem piacképes iskolai végzettséggel rendelkezők száma.	• Munkahely teremtés, szolgáltatások, előadások, programok szervezése a probléma megoldása érdekében • Adósságkezelési és életviteli tanácsadás szolgáltatás kialakítása Programok, fórumok szervezése • Az alacsony, nem piackképes iskolai végzettséggel rendelkező lakosság képzésének biztosítása. Elhelyezkedési esélyek növelése. A munkakeresők vissza integrálása a munka világába.
Gyermekek	• Szociális hátrányok a gyermekek körében. Az intézményekben nem minden esetben biztosított a megfelelő korai fejlesztés. Szakember hiány. A szünidei foglalkoztatás kibővítése. • A gyermekek tudatos telefon- és internethasználatának, a szülői motivációnak, valamint a szülő–gyermek kapcsolat erősítésének hiányosságai. • A gyermekek és fiatalok mindennapjaiban egyre nagyobb szerepet kap az online tér, miközben nem minden esetben rendelkeznek megfelelő ismeretekkel a biztonságos	• Szociális hátrányok enyhítése. A korai fejlesztés biztosítása a gyermekek számára. Szakemberek, mint fejlesztő pedagógus, logopédus, gyógypedagógus, pszichológus. Korai fejlesztés (pl. TSMT torna). A szünidőkre, rövidebb/hosszabb idejű, változatos tartalmú foglalkozások biztosítása, felügyelettel egybekötve. • A gyermekek tudatos és biztonságos telefon- és internethasználatának elősegítése, a szülők digitális tudatosságának és nevelési kompetenciáinak erősítése, valamint a szülő–gyermek

	internet- és telefonhasználatról, az online zaklatás felismeréséről és kezeléséről, a tudatos pénzügyi magatartásról, illetve az életkoruknak megfelelő szexuális ismeretekről (pedofília). Szükség van olyan rendszeres, megelőző és szemléletformáló programokra, amelyek ezekben a témákban hiteles, érthető és gyakorlati segítséget nyújtanak.	kapcsolat javítása közös programok, tájékoztatók és szemléletformáló tevékenységek révén. • A gyermekek és fiatalok tudatosságának, önvédelmi képességének és felelős döntéshozatalának erősítése, különösen a biztonságos internet- és telefonhasználat, az online zaklatás megelőzése, a pénzügyi tudatosság és az életkoruknak megfelelő szexuális ismeretek (pedofília) területén.
Idősek	• A településen nem megoldott bizonyos szűrővizsgálatok biztosítása, valamint nincs szakosított ellátás. • Az idős korosztály nincs tisztában jogaikkal, az ügyintézések menetével (kérelem leadás), kapcsolati probléma az idősellátás az egészségügy és a szociális ellátók között. • A településen élő idős lakosság körében magasabb a kockázata az áldozattá válásnak.	• Szakosított ellátás kialakítása, szűrővizsgálatok biztosítása. • Az idős korosztály problémáinak egyeztetése, megoldása kerekasztal beszélgetésekkel. • Bűnmegelőzés, kerekasztal beszélgetések, tájékoztató "Kopogtató" újság újraindítása.
Nők	• Nők általában nem fogadják el, hogy nehezebb helyzetben vannak, Biztos Kezdet program megismertetése a lakossággal. Hagyományos nemi szerepek torzulása. Nők önértékelésének helyreállítása.	• Segítő programok nők számára, Biztos Kezdet Gyermekház, ellátásokról tájékoztatás, Baba-mama klub. Hagyományos női szerepekhez történő visszatalálás segítése. Sztereotípiák eloszlatása, a női önértékelés helyreállítása.
Fogyatékkal élők	• A lakosság nem ismeri a megyei civil szervezetek munkáját (Sokoróaljai Segítő Kéz Egyesület) • A településen élők számára nem minden esetben biztosított a megfelelő akadálymentesítés. Az akadálymentesítéssel kapcsolatos szemléletformálás és érzékenyítés erősítése, valamint támogatás nyújtása az akadálymentesítést segítő eszközök beszerzéséhez.	• Megyei civil szervezetek munkájának megismerése • A középületek megfelelő akadálymentesítésének biztosítása. Vizuális és infokommunikációs akadálymentesítés biztosítása. Az akadálymentesítést és az önálló életvitelt segítő eszközök beszerzésének támogatása (pl. mobilrámpa, jármű). A fogyatékossággal élő személyek mindennapi nehézségeinek jobb megértése és enyhítése.
Több célcsoportot	• A településen a járdák állapota nem megfelelő	• Járdák felújítása • komplex csapadékelvezetési

érintő, településszintű megállapítás	• A csapadékvíz-elvezetés és a vízellátás a településen nem teljesen megoldott. Árammkimaradás tapasztalható, ami hatással van a közvilágításra is. • Meglévő önkormányzati utak állapota nem megfelelő, helyenként balesetveszélyes A lakosság közlekedési kultúrája nem megfelelő A megnövekedett áthaladó forgalom miatt a közlekedés biztonságossá tétele érdekében intézkedés indokolt • A településen nincs multifunkciós közösségi tér A meglévő épületek nincsenek kihasználva (sportkör épülete), vagy felújításra szorulnak (plébánia, tájház, "Csillár" épület) • Bölcsődei ellátás hiánya • A településrendezési terv módosítása indokolt, a gazdasági fejlesztések elősegítése, új munkahelyek létrejöttének támogatása és a helyben elérhető álláshelyek számának növelése érdekében. • Az utóbbi években felmerült problémaként a rolleres, biciklis közlekedés, illetve a közlekedés során használt okoseszköz. • A különböző célcsoportú hátrányos helyzetűek informatikai komptenciáinak fejlesztése. • Orvosi, fogorvosi, védőnői rendelő és egyéb önkormányzati fenntartású intézmények, valamint játszótér, temető felújítása, állagmegóvása.	terv elkészítése és kivitelezés vízellátási problémák megoldása áramkimaradás, közvilágítási problémák megoldása • belterületi, önkormányzati kezelésű utak javítása közlekedési kultúra (rolleres közlekedés) fejlesztése közlekedés biztonságosabbá tétele (táblák, sebességmérők, közlekedésbiztonságot erősítő eszközök beszerzése) • Multifunkciós közösségi tér kialakítása Plébánia felújítása, átalakítása, kihasználtságának növelése Hagyományorző tevékenységek (kézműves vásár), generációk közötti kapcsolatokat erősítő programok, szabadidős programok biztosítása a lakosság számára. Tájház, "Csillár" épület, Kisiskola, Óhegyi kereszt állagmegóvása, felújítása. • Önkormányzati ingatlanon (Óvoda u. 3.) bölcsőde kialakítása • A rendezési terv megújítása, új munkahelyek létesítése a hátrányos helyzetű célcsoportok számára. • Előadások szervezése, tájékoztatás. Polgárőrség bevonása az intézmények körüli fokozottabb jelenlét érdekében. Kamerarendszer bővítése. Burkolati jelek, fényvisszaverők, táblák kihelyezése. • A hátrányos helyzetű célcsoportok (mélyszegénységben élők, idősek, vagy GYES ellátásról visszatérő nők) IT kompetenciáinak fejlesztése, különös tekintettel az álláskeresésre, az elmagányosodás, elszigetelődés problémakörére. • A település lakosainak számára

		a megfelelő szolgáltatás biztosítása érdekében a kor követelményeinek megfelelő orvosi, fogorvosi, védőnői rendelő biztosítása. Jelenleg a sportkör által használt helyiség felújítása. Biztonságos, a mindenkori követelményeknek megfelelő, a lakossági igényeket kieglégítő játszótér fenntartása. A temető kegyeleti jellegének megőrzése, rendezett, méltó és esztétikus környezet biztosítása.

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák is szeretnek velünk együtt élni.
Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők ne fogadják el sorsukat.
Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek sorsát, jövőjét.
Folyamatosan odafigyelünk az idősek biztonságára, hogy ne legyenek kiszolgáltatottak.
Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a védelmet, az egyenlő bánásmódot.
Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők mindennapjaira

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Járdák állapota	A településen a járdák állapota nem megfelelő	Járdák felújítása	Pályázati dokumentáció, gazdasági program	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció Nemzeti Fejlesztés 2030.	Forrás, pályázat keresése, dokumentáció előkészítése, kivitelezés	polgármester	2031.12.31.	Felújított járdák mennyisége	Pályázati forrásból, önerővel kiegészítve	5 év	Nem releváns.
2	Vízellátási és csapadékvíz-elvezetési, áramellátási problémák	A csapadékvíz-elvezetés és a vízellátás a településen nem teljesen megoldott. Árammkimaradás tapasztalható, ami hatással van a közvilágításra is.	komplex csapadékelvezetési terv elkészítése és kivitelezés vízellátási problémák megoldása áramkimaradás, közvilágítási problémák megoldása	Pályázati dokumentáció, gazdasági program Költségvetés	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	Pályázat, forrás keresése, dokumentáció elkészítése, kivitelezés, egyeztetések kezdeményezése.	polgármester	2031.12.31.	Csapadékvíz elvezetésének megoldása az egész településen Megfelelő vízellátás biztosítása az egész település számára Á-ramellátás folyamatos biztosítása, közvilágítás megfelelő működése.	Pályázati forrás és saját erő felhasználása	5 év	Folyamatban
3	Helyi közlekedési problémák	Meglévő önkormányzati utak állapota nem megfelelő, helyenként balesetveszélyes A lakosság közlekedési kultúrája nem megfelelő A megnövekedett áthaladó forgalom miatt a közlekedés biztonságossá tétele érdekében intézkedés indokolt	belterületi, önkormányzati kezelésű utak javítása közlekedési kultúra (rolleres közlekedés) fejlesztése közlekedés biztonságosabbá tétele (táblák, sebességmérők, közlekedésbiztonságot erősítő eszközök beszerzése)	Pályázati dokumentáció, helyi gazdasági program költségvetés	Nemezti Fejelsztés 2030. Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	Pályázati forrás és önerő felhasználásával belterületi, önkormányzati kezelésű utak javítása Közlekedésbiztonsági eszközök beszerzése, Tájékoztatás, programok szervezése közlekedési kultúra javítása érdekében	polgármester	2031.12.31.	Javított utak mennyisége Balesetek számának csökkenése	Pályázati forrás és önerő	5 év	Nem releváns
4	Közösségi, kulturális és helyi értékmegőrzés fejlesztése	A településen nincs multifunkciós közösségi tér A meglévő épületek nincsenek kihasználva (sportkör épülete), vagy felújításra szorulnak (plébánia, tájház, "Csillár" épület)	Multifunkciós közösségi tér kialakítása Plébánia felújítása, átalakítása, kihasználtságának növelése Hagyományorző tevékenységek (kézműves vásár), generációk közötti kapcsolatokat erősítő programok, szabadidős programok biztosítása a lakosság számára. Tájház, "Csillár" épület, Kisiskola, Óhegyi kereszt állagmegóvása, felújítása.	Pályázati dokumentáció költségvetés	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030. Nemzeti Fejlesztés 2030. Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	Pályázati forrás felhasználásával: multifunkciós közösségi tér kialakítása Plébánia felújítása, átalakítása, kihasználtságának növelése Hagyományorző tevékenységek (kézműves vásár), generációk közötti kapcsolatokat erősítő programok, szabadidős programok biztosítása a lakosság számára. Tájház, "Csillár" épület,	polgármester	2031.12.31.	Közösségi terek, programok száma	Pályázati erőforrás költségvetés, civil szervezetek	5 év	Nem releváns

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
						Kisiskola, Óhegyi kereszt állagmegóvása, felújítása.						
5	Bölcsődei ellátás hiánya	Bölcsődei ellátás hiánya	Önkormányzati ingatlanon (Óvoda u. 3.) bölcsőde kialakítása	Gazdasági program, pályázati dokumentáció, költségvetés	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021-2030)	Forrás, pályázat keresése, Önkormányzati ingatlanon (Óvoda u. 3.) bölcsőde kialakítása	polgármester	2031.12.31.	bölcsődei férőhelyek száma	Pályázati forrás, önerő	5 év	Folyamatban
6	A településrendezési terv módosítása	A településrendezési terv módosítása indokolt, a gazdasági fejlesztések elősegítése, új munkahelyek létrejöttének támogatása és a helyben elérhető álláshelyek számának növelése érdekében.	A rendezési terv megújítása, új munkahelyek létesítése a hátrányos helyzetű célcsoportok számára.	Költségvetés, pályázati dokumentáció, gazdasági program.	MNTFS 2030	A településrendezési terv megújításához szükséges források felkutatása, szükségszerint pályázati dokumentáció előkészítése, együttműködések kezdeményezése gazdasági szereplőkkel, önkormányzati döntéshozatali eljárások lefolytatása.	polgármester	2031.12.31.	Álláskeresők számának csökkenése, új munkahelyek száma.	Költségvetés, pályázati források, egyéb külső források.	Folyamatos	Nem releváns
7	Közlekedésbiztonság	Az utóbbi években felmerült problémaként a rolleres, biciklis közlekedés, illetve a közlekedés során használt okoseszköz.	Előadások szervezése, tájékoztatás. Polgárőrség bevonása az intézmények körüli fokozottabb jelenlét érdekében. Kamerarendszer bővítése. Burkolati jelek, fényvisszaverők, táblák kihelyezése.	Költségvetés, pályázati dokumentumok,	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Szükséges források beszerzése, együttmüködések kezdeményezése polgárőrséggel, intézményekkel, tájékoztató programok megszervezése, szakemberek keresése.	polgármester	2031.12.31.	Előadások, tájékoztatások száma. Kihelyezett közledekésbiztonsági eszközök, kamerák száma.	Költségvetés, pályázatok, civil szervezetek, önkéntesek.	Folyamatos	Nem releváns.
8	Informatikai kompetencia	A különböző célcsoportú hátrányos helyzetűek informatikai komptenciáinak fejlesztése.	A hátrányos helyzetű célcsoportok (mélyszegénységben élők, idősek, vagy GYES ellátásról visszatérő nők) IT kompetenciáinak fejlesztése, különös	Költségvetés, pályázati források	MNTFS 2030	Szükséges források felkutatása, igényfelmérés, pályázati dokumentáció szükség szerinti előkészítése, informatikai képzések	polgármester	2031.12.31.	Képzésen részt vevők száma, álláskeresők számának csökkenése.	Költségvetés, pályázatok, szakemberek, civil szervezetek, önkéntesek.	Folyamatos	Nem releváns.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
			tekintettel az álláskeresésre, az elmagányosodás, elszigetelődés problémakörére.			szervezése és biztosítása a hátrányos helyzetű célcsoportok számára.						
9	Önkormányzati fenntartású intézmények, létesítmények felújítása, állagmegóvása	Orvosi, fogorvosi, védőnői rendelő és egyéb önkormányzati fenntartású intézmények, valamint játszótér, temető felújítása, állagmegóvása.	A település lakosainak számára a megfelelő szolgáltatás biztosítása érdekében a kor követelményeinek megfelelő orvosi, fogorvosi, védőnői rendelő biztosítása. Jelenleg a sportkör által használt helyiség felújítása. Biztonságos, a mindenkori követelményeknek megfelelő, a lakossági igényeket kieglégítő játszótér fenntartása. A temető kegyeleti jellegének megőrzése, rendezett, méltó és esztétikus környezet biztosítása.	Költségvetés, pályázati dokumentumok, helyi építési rendeletek.	Nemzeti Fejlesztés MNTFS	Az intézmények, közterületek állapotának felmérése, forráskeresés, esetleges pályázati dokumentációk előkészítése, esetleges közbeszerzések lefolytatása, egyéb követelményeknek (szabványok) való megelelés vizsgálata, kivitelezés.	polgármester	2031.12.31.	Felújított, karbantartott intézmények, közterületek száma.	Költségvetés, pályázati források, szakemberek, civil egyesületek.	5 év	Nem releváns
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Győzzük le a szegénységet	Magatartási formaként jelentkezik a mélyszegénység, életviteli problémák kultúrából adódóan	Munkahely teremtés, szolgáltatások, előadások, programok szervezése a probléma megoldása érdekében	költségvetés, védőnő egyéni tervei	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030.	Ellenőrzések, fórumok, pályázatok, programok, előadások szervezése, kapcsolatfelvétel az érintettekkel.	Családgondozó, háziorvos, védőnő	2031.12.31.	Adatok pontos rögzítése Jelenléti ív Statisztikák Programok, előadások száma	Költségvetés, pályázati erőforrás felhasználása. Hivatali alkalmazottak, civil szervezetek bevonása .	5 év	Téti Kistérség Sokoróaljai Önkormányzatainak Gyermekjóléti és Szociális Intézménye
2	Életvezetési és adósságkezelési tanácsadás hiánya	A településen életvezetési és adósságkezelési tanácsadás nem megoldott	Adósságkezelési és életviteli tanácsadás szolgáltatás kialakítása Programok, fórumok szervezése	Helyi rendeletek, költségvetés	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Adósságkezelési és életvezetési tanácsadás szolgáltatás kialakítása, ehhez szükséges források felkutatása, programok, fórumok megszervezése. Civil szervezetek bevonása.	polgármester	2031.12.31.	Szolgáltatások, programok száma.	Civis szervezetek bevonása és szakemberek. Költségvetés és egyéb források.	5 év	Téti Kistérség Sokoróaljai Önkormányzatainak Gyermekjóléti és Szociális Intézménye
3	Iskolai végzettség	A településen élő lakosság körében jelentős az alacsony,	Az alacsony, nem piackképes iskolai végzettséggel rendelkező	költségvetés, pályázati dokumentáció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási	Igényfelmérés, képzések szervezése, biztosítása.	polgármester	2031.12.31.	Képzéseken résztvevők száma. Álláskeresők számának csökkenése.	Pályázati forrás, önerő	5 év	Nem releváns

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
		nem piacképes iskolai végzettséggel rendelkezők száma.	lakosság képzésének biztosítása. Elhelyezkedési esélyek növelése. A munkakeresők vissza integrálása a munka világába.		Stratégia 2030 (MNTFS 2030)							
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	A gyermekeket érintő hátrányok enyhítése	Szociális hátrányok a gyermekek körében. Az intézményekben nem minden esetben biztosított a megfelelő korai fejlesztés. Szakember hiány. A szünidei foglalkoztatás kibővítése.	Szociális hátrányok enyhítése. A korai fejlesztés biztosítása a gyermekek számára. Szakemberek, mint fejlesztő pedagógus, logopédus, gyógypedagógus, pszichológus. Korai fejlesztés (pl. TSMT torna). A szünidőkre, rövidebb/hosszabb idejű, változatos tartalmú foglalkozások biztosítása, felügyelettel egybekötve.	Helyi rendeletek, pályázati dokumentáció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Új Roma Stratégia(2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Szükséges forrás felkutatása a korai fejlesztés szakembereinek biztosítása érdekében. Szülőknek komplexebb segítségnyújtás, igényfelmérés.	polgármester	2031.12.31.	Támogatott családok száma, alkalmazott szakemberek száma.	Pályázati forrás, Önkormányzati, állami támogatás, civil szervezetek.	5 év	Téti Kistérség Sokoróaljai Önkormányzatainak Gyermekjóléti és Szociális Intézménye
2	A 21. századi digitális kihívások és a szülői tudatosság hiányosságai	A gyermekek tudatos telefon- és internethasználatának, a szülői motivációnak, valamint a szülő–gyermek kapcsolat erősítésének hiányosságai.	A gyermekek tudatos és biztonságos telefon- és internethasználatának elősegítése, a szülők digitális tudatosságának és nevelési kompetenciáinak erősítése, valamint a szülő–gyermek kapcsolat javítása közös programok, tájékoztatók és szemléletformáló tevékenységek révén.	Pályázati dokumentáció, egyéni tervek (védőnő, családsegítő)	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nemzeti Digitalizációs Stratégia (2022-2030)	Forrás keresése, programok, előadások szervezése.	családsegítő	2031.12.31.	Résztvevők száma, programok száma.	Pályázati forrás, Önerő, Civil szervezetek	5 év	Téti Kistérség Sokoróaljai Önkormányzatainak Gyermekjóléti és Szociális Intézménye
3	Prevenciós és szemléletformáló programok gyermekek és fiatalok részére	A gyermekek és fiatalok mindennapjaiban egyre nagyobb szerepet kap az online tér, miközben nem minden esetben rendelkeznek megfelelő ismeretekkel a biztonságos internet- és telefonhasználatról, az online zaklatás	A gyermekek és fiatalok tudatosságának, önvédelmi képességének és felelős döntéshozatalának erősítése, különösen a biztonságos internet- és telefonhasználat, az online zaklatás megelőzése, a pénzügyi	Pályázati dokumentáció, szakmai programok, költségvetés, pedagógiai program.	Nemzeti Ifjúsági Stratégia Legyen jobb a gyermekeknek nemzeti stratégia. MNTFS 2030	Forráskeresés, szakemberkeresés, civil szervezetek bevonása, együttműködések kezdeményezése. Prevenciós előadások, programok szervezése.	családsegítő	2031.12.31.	Előadások, programok, résztvevők száma. -	Költségvetés, pályázatok, civil szervezetek, szakemberek alkalmazása, önkormányzat, intézmények.	Folyamatos.	Nem releváns.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
		felismeréséről és kezeléséről, a tudatos pénzügyi magatartásról, illetve az életkoruknak megfelelő szexuális ismeretekről (pedofília). Szükség van olyan rendszeres, megelőző és szemléletformáló programokra, amelyek ezekben a témákban hiteles, érthető és gyakorlati segítséget nyújtanak.	tudatosság és az életkoruknak megfelelő szexuális ismeretek (pedofília) területén.									
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Segítő programok nők számára	Nők általában nem fogadják el, hogy nehezebb helyzetben vannak, Biztos Kezdet program megismertetése a lakossággal. Hagyományos nemi szerepek torzulása. Nők önértékelésének helyreállítása.	Segítő programok nők számára, Biztos Kezdet Gyermekház, ellátásokról tájékoztatás, Baba-mama klub. Hagyományos női szerepekhez történő visszatalálás segítése. Sztereotípiák eloszlatása, a női önértékelés helyreállítása.	Pályázati dokumentáció, helyi stratégiai dokumentumok, költségvetés.	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban" (2021-2030)	Biztos Kezdet program megismertetése a lakossággal, programok, tájékoztatók szervezése szakemberek és civil szervezetek bevonásával, Baba-mama klub.	családsegítő szolgálat	2031.12.31.	Résztvevők, programok száma	Pályázati forrás, önerő, humán erőforrás bevonása, TEF (Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság)	5 év	Nem releváns.
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Egészségügyi ellátottság	A településen nem megoldott bizonyos szűrővizsgálatok biztosítása, valamint nincs szakosított ellátás.	Szakosított ellátás kialakítása, szűrővizsgálatok biztosítása.	Pályázati dokumentáció, költségvetés	Idősügyi Nemzeti Stratégia (II. ütemterv 2023-2034)	Igényfelmérés, forrás, pályázat keresés, kivitelezés. Civil szervezetekkel egyeztetés. Együttműködések kezdeményezése, szűrővizsgálatok megszervezése.	polgármester	2031.12.31.	Szűrővizsgálatok száma, ellátottak száma.	Pályázati forrás, költségvetés, civil szervezetek, szakemberek.	5 év	Folyamatban.
2	Kerekasztal beszélgetések	Az idős korosztály nincs tisztában jogaikkal, az ügyintézések menetével (kérelem leadás), kapcsolati probléma az idősellátás az egészségügy és a szociális ellátók között.	Az idős korosztály problémáinak egyeztetése, megoldása kerekasztal beszélgetésekkel.	Helyi rendeletek	Idősügyi Nemzeti Stratégia (II. ütemterv 2023-2034)	Kerekasztal beszélgetések szervezése	polgármester	2031.12.31.	Résztvevők száma	Költségvetés, technikai feltételeket az önkormányzat biztosítja, hivatali munkatársak, civil szervezetek.	5 év	Nem releváns
3	Nincsenek biztonságban az idősek	A településen élő idős lakosság körében magasabb a kockázata az áldozattá válásnak.	Bűnmegelőzés, kerekasztal beszélgetések, tájékoztató "Kopogtató" újság	Helyi rendeletek, költségvetés.	Nemzeti Bűnmegelőzési Startégia (2026-2027) Idősügyi	Kerekasztal beszélgetések, előadások szervezése, tájékoztató	polgármester	2031.12.31.	Résztvevők száma, áldozattá válás csökkenése, elkészült tájékoztatók száma.	Pályázati támogatás, költségvetés. Civil szervezetek,	5 év	Nem releváns.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
			újraindítása.		Nemzeti Stratégia (II. ütemterv 2023-2034)	"Kopogtató" újraindításához szükséges forrás megteremtése, civil szervezetekkel együttműködések kezdeményezése.				hivatali munkatársak.		
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Civil szervezetek munkájának megismertetése	A lakosság nem ismeri a megyei civil szervezetek munkáját (Sokoróaljai Segítő Kéz Egyesület)	Megyei civil szervezetek munkájának megismerése	-	Országos Fogyatékosságügyi Program	Kapcsolatfelvétel, Megyei civil szervezetek munkájának megismerése programokkal, előadások szervezésével	egyesület elnöke	2031.12.31.	Résztvevők száma	Humán erőforrás alkalmazása	5 év	Nem releváns.
2	Akadálymentesítés	A településen élők számára nem minden esetben biztosított a megfelelő akadálymentesítés. Az akadálymentesítéssel kapcsolatos szemléletformálás és érzékenyítés erősítése, valamint támogatás nyújtása az akadálymentesítést segítő eszközök beszerzéséhez.	A középületek megfelelő akadálymentesítésének biztosítása. Vizuális és infokommunikációs akadálymentesítés biztosítása. Az akadálymentesítést és az önálló életvitelt segítő eszközök beszerzésének támogatása (pl. mobilrámpa, jármű). A fogyatékossággal élő személyek mindennapi nehézségeinek jobb megértése és enyhítése.	Költségvetés, pályázatok.	Országos Fogyatékosságügyi Program (2026-2036)	Az akadálymentesítés állapotának felmérése, igényfelmérés, háziorvossal együttműködés, források keresése, esetleges pályázati, közbeszerzési dokumentációk összeállítása, eszközveszerzés, kivitelezés, érzékenyítő programok szervezése.	polgármester	2031.12.31.	Akadálymentesítettség mértéke. Beszerzett eszközök, megszervezett programok száma.	Költségvetés, pályázati források, civil szevezetek, szakemberek.	5 év	Nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

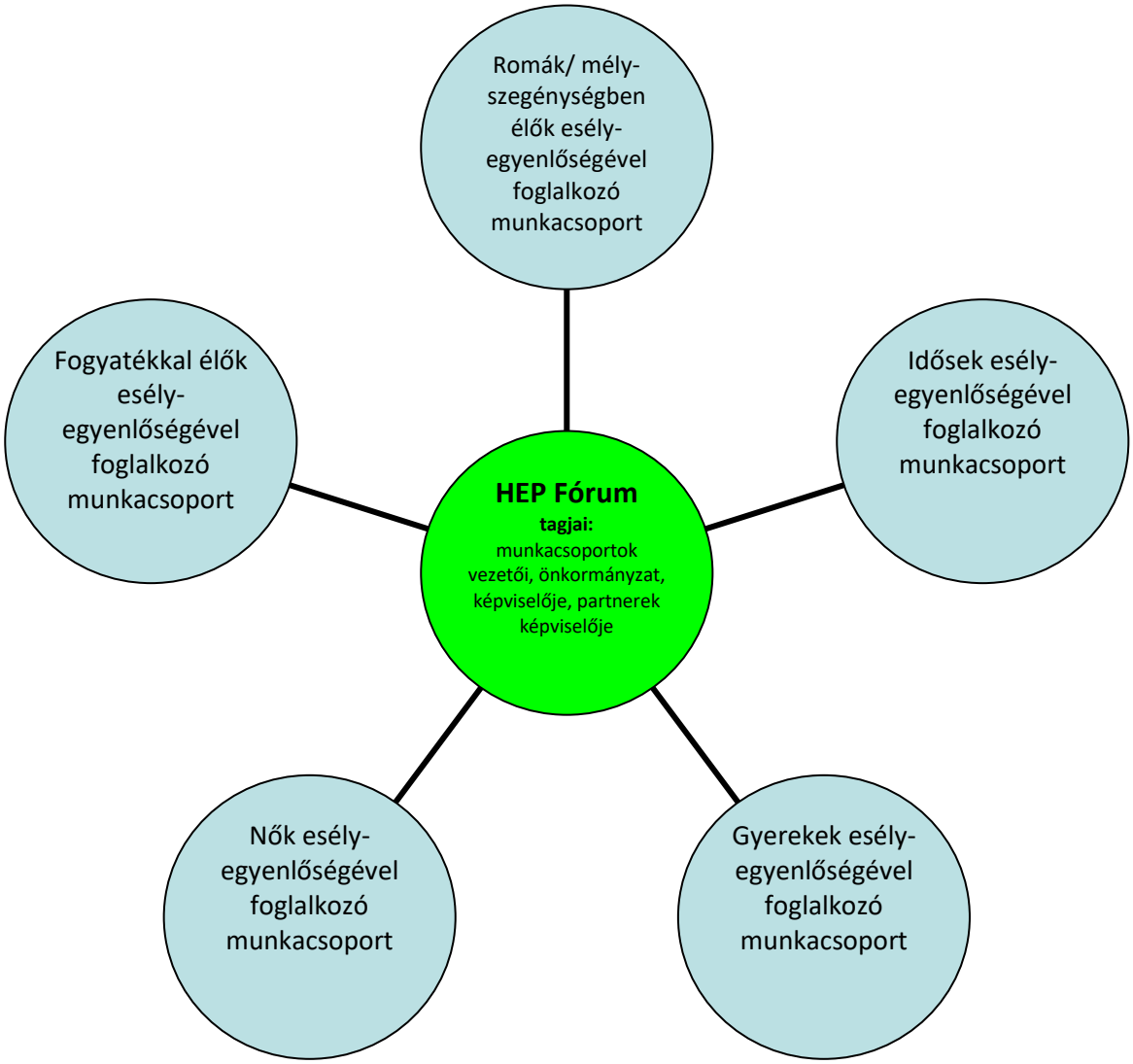
3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet.
HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:
- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában,az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.
A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.
A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.
A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
    - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
    - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
    - Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.
Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.
Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. **Gyarmat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának** szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Gyarmat Községi Önkormányzat képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és **106/2026. (X.28.)** számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

A kötelező táblák és az összefoglaló IT tábla nem a melléklete a HEP-nek hanem az egységes szerkezetbe foglalt HEP kötelező eleme!

Gyarmat, 2026. október 28.

Aláírás
Nagy Róbert polgármester

GYARMAT KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT * GYARMAT *

Gyarmat Községi Önkormányzat
9126 Gyarmat, Magyar u.14.
: 96/480-001, 96/550-000 E-mail: polg.hiv.gyarmat@rlan.hu KRID: 745148726

KIVONAT

Gyarmat Községi Önkormányzat Képviselő-testületének a 2026. október 28-án tartott rendes, nyilvános ülésének jegyzőkönyvéből

4. NAPIRENDI PONT – GYARMAT KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJÁNAK ELFOGADÁSA

A Képviselő-testület kézfelemeléssel 6 igen, 0 nem és 0 tartózkodás szavazattal meghozza az alábbi határozatot:

Gyarmat Községi Önkormányzat Képviselő-testületének
106/2026. (X. 28.) HATÁROZATA
a Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásáról

Gyarmat Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a helyi esélyegyenlőségi programról szóló előterjesztést megtárgyalta, és az alábbi határozatot hozza:

1. A Képviselő-testület Gyarmat Község Önkormányzata 2026–2031. időszakra szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programját – annak helyzetelemzésével és intézkedési tervével együtt – az előterjesztés melléklete szerinti tartalommal elfogadja.

2. A Képviselő-testület felkéri a jegyzőt, hogy gondoskodjon az elfogadott program közzétételéhez és a jogszabály szerinti nyomon követéséhez kapcsolódó szükséges intézkedésekről.

Felelős: dr. Szabó Eszter jegyző

Határidő: az elfogadást követően folyamatosan

Melléklet: Gyarmat Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programja (2026–2031).

Gyarmat, 2026. október 28.

GYARMAT KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT * GYARMAT *

Nagy Róbert s.k.
polgármester

A kivonat hiteléül:
Gyarmat, 2026. november 3.

dr. Szabó Eszter
jegyző

GYARMATI KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL * GYARMAT *